

Mirod. O.

1506.

13.

XIII. folyam 3. 4. szám.

MAGYAR KÖNYVESHÁZ

123. 124.

A SZERELMES SZERKESZTŐSÉG.

ELBESZÉLÉS

IRTA

SACHER-MASOCH.

Fordította B. BÜTTNER LINA.

BUDAPEST.
AIGNER LAJOS.

Mirza Shaffi Dalai.

Előhanggal írta: **Bodenstedt Frigyes.**

A 89-ik német kiadás után fordította **Sziklai Soma.**

Gyémánt-kiadás papirkötésben 1 frt 50 kr., diszkötésben
2 frt, 8-rét kiadás füzve 1 frt 20 kr.

E műfordítás kéziratban bemutatva Szász Károly jeles költőnk és elsőrangú műfordítónknak, ő arról a fordító ur iránt levélben a következőleg nyilatkozott:

»Köszönettel vettem s nagy gyönyörűséggel olvastam Bodenstedt Mirza-Shaffijának ön által eszközölt fordítását. Egy pár évtizede már, hogy a jeles német költő s még jelesebb műfordító, ez új Hafizzal, meglepte nemcsak Németországot, hanem egész Európát. S mikor kitűnt a kegye család, hogy e szép dalok nem a becsületes perzsától, a jó kedélyű Mirza Shaffitól, hanem Bodenstedtől erednek: e körülmény a munkának eszére érdekességéből vont le, nem belbecséből is.

»Ön valódi szolgálatot tett irodalmunknak e költemények teljes áttolésével. Magyarul néhány kisebb darab volt eddig csak lefordítva Arany János, hazánk első költője, érdemesnek tartotta, három darabot lefordítani belőle.

»A kegyed fordítását általában hűség, a hang helyes visszaadása esin jellemzi. A hol az eredeti is kissé prózaivá válik, ott kegyed sem bírt kikérülni e veszélyt. Ily helyeken egyetmást lehetne simítani még, de egészben véve valódi nyereségnek tartom irodalmunkra nézve, hogy e dalgyűteményt teljesen bírhasa.

»Ohajtanám, ha kiadó találkoznék rá, mai kiadói viszonyaink közt ez csak úgy remélhető, ha kegyed nem fáradsághoz és érdeméhez, hanem a szigorú viszonyokhoz méri igényeit. Tegye azt, s tegye ez általa lehetővé a csinos gyűtemény megjelenését.

»Ha e részben ajánlással Önnek kezére járhatnék, szívből örülnék.
»Fogadja még egyszer köszönetemet s szíves kézszerítasomat, melylyel vagyok őszinte tisztelője.»

Illetékes férfin ily ajánlatához nincs mit hozzá toldanunk. Csak könyv kiállítására akarjuk még megjegyezni, hogy e gyémánt-kiadás, nem

A SZERELMES SZERKESZTŐSÉG.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A SZERELMES SZERKESZTŐSÉG.

ELBESZÉLÉS.

IRTA

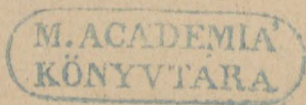
SACHER-MASOCH.

FORDITOTTA

B. BÜTTNER LINA.

BUDAPEST

AIGNER LAJOS.

SACHER-MASOCH LIPÓT lovag,

fogadja szívesen tőlem saját művét ama nemzet nyelvén, mely ön iránt, és mely iránt ön, mindig annyi rokonszenvet tanusított.

Ar.-Maróth, okt. 10-én 1883.

B. BÜTTNER LINA.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A szerelmes szerkesztőség.

Brandau Szilárd, egyetlen fia egy igazságügyi-tanácsosnak, a természettől oly előnyben részesült emberek közé tartozott, kik előtt minden ut nyitva áll itt ezen a századok alatt már eléggé lakhatóvá vált siralom-völgyben — mert voltaképen mindenhez birnak tehetséggel.

A gymnasiumban legjobb matematikus volt az egész osztályban s bár a lyrai költeményeket suttogva s a „Kampf mit dem Drachen“ s a „Glocke“-t oly ifjai pathosszal szavalta el, hogy e tekintetben semmi kívánni valót nem hagyott hátra: éjjel utczahosszant a „Lorelei“, vagy „Du hast die schönsten Augen“ énekével kétségbe ejtette a megbotránkozó hálósüvegeket és hálófölkötőket, a miket azonban mindannyiszor lassankint ki is tudott békíteni mély hangjának mérsékeltebb, kellemes csengése által.

Brandau Szilárd a Pharaók földjén épen úgy otthonos volt, mint a versaille-i boudoir-ok rejtelmekben vagy a nagy Napoléon csatatéerein. Nem félt a csontvázaktól, lett légyen az emberi, vagy

Les
de

állati; csupán egy volt, a mi őt is kihozta sodrából s ezek: a paragraphusok voltak. Mindenhez birt tehetséggel, csak a jogtudományokhoz nem; készséggel lett volna apjának egy intésére minden perczen Raphael, Kopernikus, Tacitus vagy Devrient, sőt azt is hitte, hogy a gyógytudomány szellemét könnyen föl tudja fogni: ám a törvénykönyv olyan hatással volt rá, mint az ideges nőkre egy emberi csontváz s daczára ennek — vagy tán épen ezért — úgy akarta a sors, hogy jogásznak kellett lennie, azaz hogy inkább az atyja akarta, — mint a hogy már a jó és szeretetteljes apák szokták — fiának testi-lelki javáról kívánván gondoskodni. E czélból ki is jelentette hát e jó atya, hogy Szilárdnak jogot kell tanulnia, miután ember- emlékezet óta minden Brandau jogász volt.

Brandau Szilárd tehát a legközelebbi egyetemre jött s ott nem annyira a jogi, mint inkább sörivási és verekedési problémákon törte fejét, miközben nem egy becsületes csapást kapott és osztott s most, kezében egy firkával, az „Alma mater“ kapuja előtt állt. Ez a firka pedig némi hivatalos körülírással tudatta vele s az egész világgal — a mit ő már úgy is régen tudott — hogy ő épen nem való jogásznak. Brandau megbukott, megbukott a jogi vizsgán, melybe pedig nemcsak atyja, de két szintén Themis szolgálatában álló nagybátyja s hét nagynénje, mindannyian büszke reményt helyeztek.

A derék ifju, bár e balesetet előre látta, még sem volt tisztában a felől, hogy mihez kezdjen most. A felett egy perczig sem kételkedett, hogy így, egyik zsebében azzal a fatális bizonyítvánnyal, másik zsebében egy csomó fizetetlen számlával lehetetlen az atyja szemei elé kerülnie.

Azzal a pénzzel tehát, mit atyja utiköltségül küldött, kielégítetté legéhesebb manicheusait; azután eladott minden nélkülözhetőt — pedig mit nem tart nélkülözhetőnek egy huszonöt éves, egészséges, erős, vidám kedélyű fiatal ember? — s a mit így nyert, azzal meg kifizetett más derék állampolgárokat; míg végre a miye megmaradt, azt egy kis táskában a vállára vetette s kalapot, botot véve, azzal a fél-vidám, fél-bús dallal: „Es ritten drei Reiter zum Thore hinaus, Ade!“ elhagyta a jó, régi szeretett fészket, hogy a csak néhány órányi távolságra eső székvárosba vándoroljon.

Eleinte elegáns nyaralók közt vitte útja, melyek csinos kis kertekből mosolyogtak: majd tarlókon, erdős halmokon, faluk és udvarok mellett; majd egy gyors patak kísérte, míg végül egy vadaskert lécz-kerítése mellett s később óriási komlókarók oldalánál ment, melyek mint valami serezed, olyan rendben vonultak el mellette.

Még nem volt semmi terve, sőt legkisebb eszméje sem, hogy mit fog kezdeni a fővárosban, s gondtalan gyermekként ment végig a verőfényes őszi tájakon, örömmel tekintve a fák különböző színezetére, melyek lombjai piros, sárga, barna s zöld színekben látszottak égni a napfényben; elnézte a magas jegenyék óriási árnyékát, mik ott rajzolódtak le a rétnek még mindig zöld szőnyegén; a csillogó templom-tornyokat; figyelve hallgatta az örvös-rigó fütyjeit a szárazon zörgő lomb között; a távoli harang mély hangját, mely koronként végig rezgett a csendes légen; vagy a gőzmozdony éles fütyüléseit. Csak midőn déli pihenőre egy utszéli kis fogadóba beszállt s jó étvágygyal evett s még jobbal ivott, — elkezdte ifjúkori

emlékeit végig lapozni, míg egyszerre egy névre bukkant, mely reá oly hatást gyakorolt, mint a Mózesről vezetett ó-testamentomi börsianerekre, az ígért földének, az áldott Kánaánnak megpillantása.

E név egy ismert író neve volt, kitől már nem egy jó könyvet olvasott, s apjától nem egyszer hallotta, hogy együtt tanultak; sőt emlékezett, hogy egyszer apjánál, a sertésbőrbe kötött pandekták és jogi könyvek között, egy csinos karcsú füzet novellát talált, az ünnepezt író néhány ajánló sorával az egykori tanulótárshoz.

S az ifju Brandau most jövőjének minden reményét apjának eme barátjába helyezé. Mert ő eddig már nem csak rajzónnal s ecsettel tett kísérleteket, de tollal is, s néhány merészen oda vetett dala társai előtt általános tetszést aratott, s végre már a tragédia-írásig is felemelkedett, melynek tervezete, személyei s másfél jelenet vele voltak, jól eltéve táskájába. Amint mindez eszébe jutott, egyszerre tisztán állt előtte, hogy íróvá kell lennie; érezte a hivatást ahhoz, a tehetséget és kedvet, s mert tudta, hogy a költészet mai napság már nem tartozik a kenyértelen művészetekhez, erős határozattá ért lelkében az, mit rövid idő előtt még alig sejtett.

S ez új czél meggyorsítá lépteit, s ujult erővel sietett előre, nem törődve a bájos tájképekkel, melyek útjában feltűntek körülte; nem figyelve sem a felséges nap nyugtára, sem a denevérekre, melyek később az esthomályban körül röpkedtek, — hanem képzeletében maga elé varázsoltá mindamaz alakokat, melyek félig öntudatlanul már régen körül-lengték: most ezek életet nyertek előtte, s ő ifjuságának merészségével két szindarab s öt novella vázlatát készítette el.

Igy ért a gáz-világításban ragyogó fővárosba, fáradtan ugyan és éhesen, s tetőtől talpig porosan, de büszkén emelt fővel, mint olyan, aki maga alatt a pegazus láthatlan szárnyainak csapkodását hallja. Egy könyvárus kirakata előtt megállt s átolvasta néhány sokat ígérő új könyvnek a czimét, s aztán ama bizonyos önérzettel „anch'io pittore,” lépett be a kereskedésbe, hogy ott megtudja apja ünnepezt barátjának a lakását. De ki irhatná le meglepetését, midőn azt a választ nyeré, hogy a derék író, az olvasó közönség e kedvence, már fél év óta a hideg, néma föld alatt nyugszik.

Brandaut e hír egy pillanatra egészen elzsibbasztotta, hanem aztán rögtön összeszedte magát, s kisietett a fővárosi ragyogó éjbe, minden reményeiben megcsalatra a halál által, ki kérlelhetlen zárpontját épen oda tette, ahol ő kezdeni akarta.

Mintegy álmjáró haladt végig az utcákon, anélkül, hogy egy valamirevaló gondolata támadt volna, míg végre egy sötét mellékutczába jutott, ódon kormos házak közé, — itt aztán leült egy régi erkélyes épület törött kőlépcsőire s fontolgatni kezdte helyzetét s hogy mitévő legyen most; de először is tárczáját vette vizsgálat alá: ott bizony nagyon silány eredményre jutott, — mert ő most apja megboldogult barátjánál nemcsak irodalmipártolást remélt, de kezdetben legalább még vendégszeretetére is biztosan számított. S most azt a keveset, amivel még birt, takarékosan kellett beosztani, hogy addig eltartson, míg majd valami bármily szerényen jövedelmező állást szerezhet.

Egy kis sörházba ment tehát, s ott egy darab kenyeret evett a sörhöz, melyet most szokása ellenére lassan iddogált. Aztán arra gondolt, hol háljon

meg, s e végből több legutolsó vendéglőben kérédezősködött a szoba-árak felől, de még azok is túlhaladták mostani anyagi erejét, s így elhatározta, hogy künn a szabadban fog meghálni.

Elindult tehát s némi bolyongás után meg is találta végre a várat s körülte a vadaskertet, mely most egészen üres és elhagyatott volt, s hol a fák stírújében elrejtett mesterségesen készített kis barlangban valódi menhelyet, s a benne lévő mohágyon sybaritai nyugágyat talált.

Brandau gyorsan csatolta le utitáskáját, kivette belőle köpönyegét, s bele burkolózva, a táskát feje alá téve, ledőlt a mohágyra s egy ott álló nyμφba őrködése alatt mihamar boldogan elaludt.

Már reggel volt, mikor gyöngéd rázás által felébresztetett. Amint erre felülve, szemeit felnyitotta, egy körülbelül huszonkét éves legénykét látott maga előtt állni, kinek fekete fürtözete s valódi palästina szörny-orra rögtön arra a gondolatra hozta, hogy most egyike a jövendőbeli „Gründereknek“ áll előtte, de aki egyelőre még csak nyúlőr és régi nadrágokkal foglalkozik.

— Nichts zu handeln! — kiáltott hát rá meglehets nyersen.

— Hová gondol ön? — viszonzá a fekete fürtözött, annyi büszke sértődéssel, amennyire csak képes volt, — hát úgy nézek én ki, mint valami handlő?!

— Ha az nem, — kérdé Brandau, — akkor hát mi?

— Journalizta vagyok, — felelt a legényke oly önérzettel, melyben legalább is annyi volt egy milliomosnak a gögjéből, mint egy gályarabnak az orezátlan kérkedéséből.

Brandau erre nem volt képes szólni egy ideig, s néma bámulattal meredt a zsidó legénykére.

Ő ugyan is az oly avatlanok közé tartozott, akik a sajtó iránt mértéktelen tisztelettel viseltetnek, kik előtt az ujságírók még az augurok nymbusában állnak, — s azt meg már elfeledte amit a gymnásiumban tanult: ugyanis, hogyha két augur tanuk nélkül találkozik, egymás szeme közé kacagnak.

— Ön journalisza? — kérdé végre.

— Mindenesetre. S azért is voltam oly bátor önt fölkelteni, mivel itt olynemű kalandot sejtek, ami nekem anyagot fog nyújtani egy piquant helyi hirhez; — felelt a fekete fűrtös.

— Ön hát journalisza, uram, — folytató Brandau, — bocsássa meg kíváncsiságomat, de az ön fiatalsága mellett nem volt nehéz oly állást elfoglalni önnek, melyből megélhet? Önnek, bizonyynyal nagyon sok és nehéz előtanulmányokat kellett tenni?

A journalisza mosolygott.

— Nézzen ön rám, — szólt aztán, — amint ön engem itt lát, hát én voltaképen éppen semmit sem tanultam; semmit, csupán phrázisokat az ujságokból, melyeknek a tudása egy kis ügyességgel párosulva, minden halandót képesít arra, hogy éppen oly jól, vagy épen oly rosszul írjon, mint a többi ujságíró, a sajtó fővezérétől kezdve le az utolsó journalisza-czigányig.

— Ah! — bámult egész őszintén Brandau.

— S most — folytató az ifjú ujdonság-görény — elégítse ki ön is kíváncsiságomat s mondja el, miként jött ide, — talán még is lehetne valamit csinálni ez esetből. Ön hát e barlangban töltötte az éjt?

Brandau erre minden tartózkodás nélkül őszintén elmondta utolsó viszontagságait.

— Ön állomást keres? — kiáltá a legényke, — miként habozhat akkor? Végzett jogász, jó tollal

bir, vagy hát miattam rossz tolla is lehet, de csak ha tolla van, legyen ön journaliszta.

— Azt hiszi, — sóhajtá Brandau, — hisz jó volna az, csak bírnék kellő ismeretekkel s némi tapasztalással.

Erre már a fekete fürtös hangosan fölnevetett.

— Csak semmi szerénykedés, — szólt aztán, — mert úgy ön a journalisztika terén soh' sem vergődik zöld ágra. Önnek olyan tekintélyt kell adni magának, mintha mindent tudna és semmi által sem lenne meglepve; ennyivel s hozzá még az olló segítségével tökéletes journaliszta lehet bár ki is; csak nem kell még feledni az „Idegen szavaktára“-t sem, mert mennél több olyan kifejezést használ ön, melyet senki sem ért, melyek jelentőségét másnapra már önmaga is elfeledi, annál jobban imponál az olvasó közönségnek, sőt saját collégáinak is. Tehát csak gyorsan határozzon. Én rögtön elvezetem a szerkesztőségünkbe, s azt mondhatom önnek, hogy a többi aztán magától jön.

Ezzel egy piszkos névjegyet vont ki tárczájából s oda nyújtotta Brandaunak, melyről ez Froshauer Berthold „hirlapíró“ nevét — olvasta le.

Brandau gyorsan össze rakta holmiját s követte vezetőjét, aki iránt, annak minden fiatalsága daczára, némi tiszteletet érzett, mert az még is csak ama szabadalmazott osztályhoz tartozott, akik hasonlóan az uralkodókhoz, per „mi“ beszélhetnek minden nap a néphez, és ezen többes szám mindig nagyon imponál az élénk szelleme mellett is tapasztalatlan deáknak.

Menetközben Froshauer benézett védenczével egy szivarkereskedésbe.

— Minő szivart szokott ön szívni? — kérdé pártfogói hangon. Brandau megnevezte. — Ugyan

ki szívna olyan ordinair gyomot? — szólt erre az újságíró, — az ön új állásában mindenből csak a legjobbat kell önnek választania, — s erre finom havannah-szivarokat vett magához s Brandauval fizettette ki.

Néhány percczel később bevezette a jövőbeli augurt, főnökéhez, a „Harang“ szerkesztőjéhez, Izrael úrhoz, vagy is mint ahogy az most magát nevezte: Hirschbein „Gyulá“hoz, kit Brandau hivei közt egy óriási íróasztal előtt ülve talált, mely asztal valóságos journalistikai Noébárcája volt, s mely előtt a szerkesztő-schef épen nagy, kövér kerek orcája verejtékével irt egy felpánczélozott vezércikket.

Froschauer, miközben védenczét bemutatta, iparkodott főnöke iránt mosolygó, bizalmas alázatosságot mutatni.

Hirschbein erre felpattant a karszékről, melyenült, s nagyon gyorsan s nagyon udvariasan biztosította Brandaut, hogy e pillanatban egyetlen üres helylyel sem rendelkezik, de majd meg fog róla emlékezni.

Ekkor egy szedőfiu jött.

— Hány sorra van még szükségünk? — rőfent fel Hirschbein.

— 650! — felelt egy másik augur Juda nemzetségéből.

— Ön látja, hogy még roppant sok dolgunk van — kiáltott Brandaura Hirschbein, — azért mentsen fel! — ezzel visszasietett székébe, s egy adott jelre elkezdtek a tollak a papiron le s fel őrjöngni s az ollók gőzerővel dolgozni.

Brandau kezdte magát rosszul érezni e hóbortos rohamosság láttára.

— Mit hozott ön Froschauer? — veté oda Hirschbein, a nélkül, hogy egy pillanatra is félbeszakította volna munkáját.

A legényke erre mindenféle szennyes papirosrongyokat mindmegannyi becses helyi híreket, városi pletykát, édes botrányeseteket, s több ehhez hasonlót keresett elő zsebeiből.

Brandau ajánlotta magát.

Elment egy kávéházba, s míg ott fekete kávéit ivott, a mellett feljegyezte a székváros minden hirlapjának nevét és címét; s azután amaz elhatározással, hogy kényszeríteni fogja a szerencsét, elsietett az egyik szerkesztőségtől a másikhoz. A „Jelenkor“-tól az „Idő“-höz ment, a „Postá“-tól a „Haladás“-hoz s a „Szabadság“-tól a „Salonlapok“-hoz s a „Népujság“-hoz, míg végre az esti sötétség beálltával épen azon a ponton volt, a honnan reggel kiindult.

Elesüggedve, már majdnem a kétségbeesés hatalmába esett, midőn mellette egy hirlapárus elkiáltotta magát. — „A z i g a z s á g“, nagyon nevezetes, legujabb hirlap. Három hó alatt 20,000 előfizető!

Brandau megállt s vett egy számot. A lap czime: „Igazság“ — tetszett neki, s a mellett még az nagyon elegáns külsővel jelent meg, szép papíron, tiszta betűkkel. S belé pillantva, a közönsége schablonszerűtől egészen eltérő beosztást és stylt talált benne. Ez még jobban megnyerte. — Uj lap, — gondolá, — ehhez még talán legkönnyebben bejuthatok. Olvasta a címet: „Vár-uteza, 7. sz. belle etage.“ — A szerkesztőség hát a legelőkelőbb városrészben van, — ez még jobban megerősíté határozatában. Összeszedte hát minden bátorságát s oly gyorsan amint csak tudott, sietett a Vár-utezába.

Egy szép uri-házon, mely valami kisebb előkelő palota benyomását tette a szemlélőre, megtalálta a keresett számott, s a kapu alatt a táblát, melyen olvashatta: „Az igazság“ szerkesztősége.

Ott egy medveprémes bundába öltözött óriási kapus lépett elébe, s udvariasan elvette podgyászát s megmutatta a lépcsőt.

Brandau leverte a port öltözetéről, haját, nyakkendőjét megigazgatta s felhaladt a széles lépcsőket borító puha szőnyegen, délszaki virágok és olympi istenek szobrai között, melyek márvány fülkékből üdvözölni látszottak őt.

Brandau zavarában, a nagy barna ajtón, melyen kis táblán ez állt: Az „Igazság“ szerkesztősége, oly erélyesen kopogott, hogy maga is megijedt rajta. A hangos „szabad“-ra a jövődöbéli augur benyitott egy elegáns előszobába, melynek pallóját szőnyeg borította, míg köröskörül a fal mellett nagy üvegszekrények álltak, melyeknek kisebb osztályait ilyen furcsa feliratu táblácskák fedték el, mint: A. Allgemeine, Tribüne, Revue des deux mondes, Kladderadatsch, — stb. Néhány szék s egy íróasztal egészíték még ki a butorzatot. Az íróasztal előtt, fekete bajuszu, napbarnított arczu, katonás férfi állt, ki épen egy nagy gyilkoló késsel ujság-lapokat vágott fel.

— A szerkesztő ur jelen van? — kérde Brandau.

— Tessék belépni, — fujt a nagy bajuszos a másik szobára mutatva, anélkül, hogy a munkáját félbeszakította volna.

Brandau kopogott a másik ajtón; kétszeres „szabad“ hangzott belülről, s ő kissé lehangolva belépett. A szoba, hová belépett, egyszerű eleganciával volt berendezve, pallózatát egyetlen nagy szőnyeg borítá

s két egymásnak átellenben álló íróasztal mellett két úr dolgozott. Az egyik kék szemüvegekkel s meglehetősen kopott fekete frakkban, mérgesen nyirkált a lapok közt egy nagy ollóval, míg a másik zöld és kék kockás skót öltözetben s kopasz homloka felett két fürt-szarvacskával à la Mojzes, a lapokból kinyirt darabkákat tapasztgatta fel egy hosszú papírszalagra.

— A szerkesztő urhoz van szerencsém? — kérde Brandau a frakkostól, udvarias meghajtással, miáltal nagyon előnyösen mutatta be magát.

— Részemről a szerencse, — szólt amaz, — de ha ön a főnököt keresi, akkor sziveskedjék beljebb fáradni.

Brandau ekkor egy nyitott ajtón a harmadik szobába lépett, mely egészen hasonló volt a másodikhoz, csak hogy ebben három íróasztal volt, s három ur csomóba állva, pokoli lármát csapott.

— De ha mondom önnek, hogy a berlini börzén már leesnek az árak! — kiáltott egy sovány, magas fiatal ember, ki hosszú, sima hajával s nagy kemény inggallérjával úgy nézett ki, mint valami tudós.

— Chambord gróf trónralépte egyértelmű a visszatorlással, a háborúval! — segített az elsőnek lármázni egy fiatal, vastag, elegáns zsidó, fekete Absolonszerű fürtözettel, kerek rózsás arczezal s fekete barkókkal. A harmadik ur, ki magassága s szélessége után ítélve inkább illet volna hordárnak, mint írónak, nevetve ordított közbe:

— Visszatorlás! mi nem félünk attól; és én azt mondom, hogy ez a Chambord a koronázási szürkéjén szépen haza is fog lovagolni. Blamage lenne ránk nézve, ha fontosságot tulajdonitanánk

neki. Megemlithetjük, — azt nem bánom: de vezércikket írni róla, még én is beleszólhatok, — azt már nem fogunk!

— Ön, kíván —? fordult ekkor Brandauhoz a vastag, egy lord méltóságával.

— A szerkesztő urral szeretnék, — hebegte az.

— Kérem, azon az ajtón menjen be, — utasítá a lord, — de vigyázzon magára, fiatal barátom, mert az isteneket nem hívjuk ki büntetlenül.

— Igen; azért jól teszi, ha háromszorosan vértézi a keblét — toldá meg a magas.

Brandau e jóakaratu figyelmeztetésekből egy szót sem értett s még jobban megzavarodva ment odébb.

A negyedik szobában, melybe lépett, ünnepélyes csönd uralkodott, mely még aggályosabban hatott rá, mint az előbbi láрма. Itt a puha szőnyeg lépteinek zaját egészen elnyelte, s senki sem hallotta őt jönni, s így egy ideig ott állt tanácstalanul a három íróasztal között, melyek egyikénél egy szelid arcú, idős ur, ezüstszerű fűrtökkel, szorgalmasan írt, míg a másik asztalnál egy fiatal uracs verseket skandált az ujjain. Brandau egy pillanatig sem kételkedett, hogy e tiszteletreméltó, tekintélyes öreg ur, ki fehér nyakkendőjével egy ősz államférfihoz hasonlított, nem más, mint — a szerkesztő. Annál nagyobb volt hát bámulata, midőn az, udvarias kérdésére, mosolyogva utasította őt még két szobával odább.

— Először a könyvtárunkba jön ön, — szólt szeretetreméltó udvariassággal, — de kérem, azon is csak ép oly sans-géne menjen ön át, mint az aztán következő salonunkon is, hol a szerkesztőség üléseit szoktuk tartani. Akkor egy ajtóhoz jön ön,

mely csupán csak egy függönnyel van elzárva; ha ezen belépett, ott találja a mi bájos főnökünket.

E szavaknál a mellék asztalnál skandáló fiatal ember mélyen felsohajtott. — Ha még a szívét el nem vesztette ön, — kiáltá páthossal, — akkor forduljon vissza, míg nem késő!

De Brandau nem fordult vissza, s bár dobogó szívvel, csak ment előre. Ha Hirschbeinra s ama többi tizennégy szerkesztőre gondolt, a kikenél ma már tisztelgett, — akkor szinte gúnyként hangzott előtte az a szó „bájos“ főnök. Meg volt győződve, hogy valami journalisztai szörnyeteget fog ott találni. A könyvtáron s a fényesen berendezett salonon is átment s megállt a sárga damaszt ajtófüggöny előtt, hogy még egyszer lélekzetet vegyen. De előbb kétszer is gyáva pimasznak nevezte csendesen saját magát, míg végre bátorságot vett, félrevonta a függönyt s belépett, és ott — az ifju reményteljes augur megállt mozdulatlanul, mintha a villám érte volna.

Mert a szörnyeteg helyett, akit itt találni vélt, előtte egy bájos karsu, fiatal hölgy állt, hosszú uszályos ezüstszőrke nehéz selyem ruhában, mely fölé hermelinnel szegélyezett lila bársony jaquette volt öltve. Gazdag aranyszőke haja nagy kontyba volt föltüzve, mint a görög istennőknek és a római császárnőknek. S a villám, mely Brandaut beléptekor érte, két nagy sötét pajkos szemből jött, melyek egynemével az örvendetes meglepetésnek tekintettek még akkor is reá, midőn ő kápráztatva, egy lépést az ajtó felé hátrált.

Igy álltak egymással szemben egy ideig, tekinteteikkel egészen elborítva egymást, míg végre is a szép hölgy szólalt meg először:

— Engem keres ön? — kérdé oly hangon, mintha ezüstcsengetyűk zendültek volna meg.

— Bocsánat, én a szerkesztő urat keresem, — rebegte Brandau.

— Hát nem mondták önnek? — mosolygott a szép hölgy.

— Csak ide utasítottak.

— Nagyon jól van, — vágott szavába a hölgy, mialatt kecsesen bocsátkozott egyikére amaz alacsony kényelmes, kis támlányoknak, melyek itt mintegy bizalmas csevegésre hívólag voltak a kandalló körül elrendezve; s miután Brandaut egy kézmozdulattal felhívta, hogy szintén foglaljon helyet így folytatá:

— Ön az „Igazság“ szerkesztőjét keresi? No's hát én vagyok e szerkesztőség főnöke.

Az ifju augur erre meg azt a kevés bátorságát is elvesztette, melylyel még birt s némán bámult a fejedelmi prémes felöltőjű szerkesztőre, aztán lesütötte szemeit a földre, de hiába, mert az semmikép nem akarta őt elnyelni.

A hölgy, kinek az ifju zavara nem kevésé bizelgett, megkisérlé őt felbátorítani, azért felé hajlott s csodaszép fehér kezét széke támlájára téve, szívesen szólt:

— Ön valami ügyben jött, nemde? Közölje azt velem s ha hatalmamban áll, én örömet fogom teljesíteni.

— Egészen nagysád hatalmában áll.

— Annál jobb. Tehát?

— Engedje meg, hogy bevezetésképen előlről kezdjem elbeszélésemet.

— Valami történetet fog ön elmondani? — kiáltá a szép hölgy — oh, én nagyon szeretek tör-

téneteket hallani, igazán megtörtént történeteket! Kezdje hát el ön.

Brandau erre szokott egyszerű modorában elmondta, miként távozott a szülői háztól, hogy jött el az egyetemről, s a tegnapi és mai viszontagságait itt a fővárosban, elmondott mindent, mi csak szívében feküdt, s míg szerényen szólt saját ismeretei s képességeiről, annál több biztossággal beszélt a szorgalom és jóakaratról, melyet magában érzett; végre arra kérte a figyelemmel hallgató istennőt, adjon neki állást a bureaujában.

A hölgy egy pillanatig erősen reá nézett, aztán gyorsan szólt.

— Én hajlandó vagyok önt szerkesztőségemben felvenni, de hallgassa meg előbb föltételeimet s programmat.

Brandau meghajtotta magát.

— A mi engem az ön részére megnyert, — folytatá a hölgy, — az az, hogy ön nem journalisza. Nekem épen ily egyénekre van szükségem, mert lapom nem journal, ami divatos hirlap-iparunk érdekében. Materialisztikus és csak haszon s élvezet után áhító korunkban a legtöbbször előtt nagyon kalandos, regényes színben fog föltűnni vállalatom; de én büszke vagyok arra, hogy minden erőmmel, minden tehetséggel s egész vagyonommal egy eszmének szolgáljak, mely talán sajátos lehet, de mindamellett nagy, magasztos és embertársaimra nézve hasznos. Engem ugyanis lapom alapításánál kizárólagosan ideális indokok vezettek. Apám tábornok és arisztokrata volt, de nem tartozott ama toryk közé, kik azt hiszik, hogy minden haladás ellen egyenemével a fanatizmusnak kell küzdeniök. Ő konzervatív volt a szónak legjobb, legnemesebb

értelmében. A meglévő jónak megtartásával minden újítás mellett szavazott, ha az egyszersmind javítás is volt. S mindenek előtt azt a nehéz problémát is sikerült neki megoldani, hogy a mellett, hogy a legjobb hazafi, valódi világpolgár is volt. Talán mondanom sem kell önnek, hogy ilyen apától én a legkitünőbb nevelést nyertem, bár azt is be kell vallanom, hogy mint egyetlen leányát, ki neki nem csak a korán elhunyt feleséget, de még a hiányzó fiut is pótolta — kissé férfiasan nevelt. Azért már nagyon korán bevezetett engem saját széles eszmekörébe, s nem elégedett meg azzal, hogy közölte velem minden gondjait, reményeit, terveit, s elmondta véleményét az állam, egyház, társadalom s irodalomról is, hanem még tanított is mindarra, amit csak egy derék fiu tanulhat. Oh, én Homert és Virgilt épp olyan jól ismerem, mint ön! S Voltaire és Boccaccio épp oly benső ismerőseim, mint Gogol, Puskin és Lermontow! én önnek szolgálhatok idézetekkel Herodot, Gibbon, Macaulay, Thierry, Ranke és Karamsin műveiből. Ismerem az őszanyagok egymáshoz viszonyait, a növények anatómiáját. A csontváz épp oly kevésbé ijeszt meg, mint a pisztolylövés. Uszom és lovagolok, keresztül vágatok árkokon és barriéreken, mint valami igazi huszár, — egy szóval: én „amazon“ és „kék-harisnya“ vagyok egy személyben, s nagyon jól érzem így magamat.

— Midőn másfél év előtt atyám meghalt, férjhez akartak adni, — de én azt gondoltam, elég időm lesz arra még azután is, s előbb valami hivatást, tevékenységi kört kerestem; s így jöttem a gondolatra, megvalósítani egy tervet, mely egykor atyámmal való beszélgetésem alkalmával, mint pillanatnyi ötlet, merült föl lelkemben.

Atyám ugyanis, majdnem mindannyiszor, ha együtt a lapokat olvastuk, keserűn kikelt a hírlapok ellen, melyekből mai napság csaknem lehetetlen az igazságot megtudni, akár a politikai viszonyok, akár nyilvános egyének, akár a művészet, vagy a tudomány eseményei felől. Egyik lapnál pártérdek, másiknál önző indokok határozzák meg, hogy miként vezessék, vagy is inkább félrevezessék a közönség véleményét. Ilyenkor nem elég az, hogy részrehajlón itélnek, de még a tényeket is meghamisítják, s az elferdítésnek és hazugságnak semmiféle eszközét sem vetik meg, hogy czélt érjenek, legyen az aztán egy gyűlölt államférfi, büszke művésznő, vagy írigyelt író, akin megboszulják magukat.

— Azért gondoltam én egyszer az én egyszerűségemben, miként lenne az, ha valaki, kinek szándéka becsületes, s kinek vagyoni körülményei is megengedik, szabadon, függetlenül állni a világgal szemben, s aki lemond minden haszonról, sőt áldozatokat is kész hozni, — ha az ilyen aztán lapot alapítana s művelt férfiakat, szakembereket választana maga mellé, nem pedig közönséges journalisztákat, akik azt a tekintélyt akarják maguknak adni, mintha ők mindent tudnának, pedig voltaképen nem tudnak éppen semmit. S e lapnak aztán az lenne a rendeltetése, hogy csak az igazságnak szolgáljon. Amint édes atyámat elvesztettem, ez az eszme ismét fölmerült lelkemben. Még megfontoltam, hogy miként vihetem ki legjobban tervemet; mely tervvel fejemben egészen más szempontból olvastam aztán a lapokat, s így megbotránkozásom még magasabb fokra hágott, mind ama sok elferdítés, nagyítás és kisebbités s az erkölcsi

fölháborodás színe alatt közzétett botránytörténetek, a családi viszonyok megboszulása, s a nekik kellemetlen egyénekre dobált mocskolódások fölött, melyeket a lapokban naponként élveznem kellett. Elkezdtem tehát embereimet keresni; s találtam is: itt egy tanárt, amott egy katonatisztet, egy ügyvédet, kereskedőt, kik mint használható egyének bizonyultak be. Sőt találtam egy író is, ki eddig önállóan, egészen függetlenül küldözte műveit a világba s minden journalisztikai üzemektől távol tartotta magát; s végre még egy praktikus tapasztalt újságíró is, kire szintén szükség volt vállalatomnál. S midőn így szerkesztőségem teljes lett, három hó előtt megleptem a világot lapom első számával.

— Most ismeri ön elveimet s céljaimat, ha tehát be akar lépni szerkesztőségembe, akkor önnek le kell mondania minden személyes vonzalmakról s ellenszenvokról, s félelmetlenül harezolni az igazság mellett. Igen, igen, ön itt nálunk oly szigorú szerzetbe lép, hogy a trappistáké semmi ehhez képest! S mivel az egész világ ellen küzdünk, szorosán össze kell tartanunk: egy szív, és egy gondolat! — S hogy ezt megkönnyítsük, azért együtt él az egész szerkesztőség, mint egy nagy család. Mellettem, mint örhölgy egy nagynéném van, s ez az egyetlen engedmény, mit a világ kedvéért teszek, mert más különben teljesen függetlenül élek. A szerkesztőség minden személyzete itt lakik az én palotámban; közös asztalnál étkezünk, s minden fontosabb kérdést „in corpore“ tanácskozzuk meg; együtt töltjük az időt, együtt dolgozunk s minden az én ellenőrködésem mellett történik meg. S én nem tűrök meg semmi mellékes érdekeket, semmi

titkos szenvedélyeket, valóságos zsarnok uralkodó vagyok s aki magát átadja nekem, az el van adva, mint egy rabszolga s én akként is bánok vele.

— Most hát ismer ön engem, és szokásaimat; megmarad-e előbbi határozatánál? vagy meggondolási időt kíván?

— Nem, nem! — kiáltá Brandau, — sőt arra kérem nagyságodat, vegyen föl engem is rabszolgái közé még e pillanatban!

— Ezt hát elvégeztük, — kaczagott a szép hölgy s szívélyesen nyujtotta kezét az ifjunak.

— Egészen a kegyedé vagyok, — szólt Brandau, — tegyen velem, amit akar.

— Oh, hisz az magától értetődik, — tréfált nevetve a hölgy, — ön ezentul csak ott lesz gondolkodó lény, ahol én parancsolom, minden másban pedig — —

— Rabszolgája.

— De ön éppen úgy nem tudja még a nevetem, mint ahogy én nem tudom az önét. Szabad hát kérdenem?

— Brandau Szilárd.

— Brandau? Édes atyám gyakran emlegette, hogy az egyetemen volt egy Brandau nevű kedves iskolatársa, aki — ha nem csalódom — most igazságügyi tanácsos.

— Az az én atyám.

— Oh, azon örülök! — s a szép hölgy fölállt s bájos részvétellel tekintett a fiatal augurra, ki mint valami rabszolga, épp úgy állt előtte.

— De most magamat is be kell mutatnom, — folytató, — Geiereck Andréa bárónő; 19 éves; hajadon. Nos, a személyleírást ön maga is hozzá teheti. Különös ismertető jelei: szívesen hallja mások

véleményét is, még valamit fontolóra kell venni, de nem tűr ellenmondást, ha már határozott valami felett s azt elrendelte. Szereti a nyílt igazságot s gyűlöli az alattomoskodást, a hazugságot. De most jöjjön, meg fogom ismertetni szerencsétlen sorsosai-val, s el fogom határozni azt is, hogy melyik pályámra lánczoljam le önt.

Ekkor a bárónő kellemmel intett az ifjunak, hogy kövesse s gyorsan vezette őt a kis termen s könyvtáron keresztül a szerkesztőségbe.

Midőn a szobába lépett, melyben az ezüst haju, csöndes ur dolgozott, a többi helyiségekben is általános mozgás támadt; az ifju uracs föl hagyott a skandalással, az öreg literátor üdvözölt mosolylyal állt föl s a többi szobákból is mind előroppantak az urak, mint a méhek a mézhez, hogy zsarnok uralkodónőjük édes kis kezeit megcsókolják.

A bárónő bemutatta a szerkesztőség új tagját társainak, mely alkalomkor Brandau megtudta, hogy a második szoba két lakója, az egyik Teiteles, a helyi-hírek kezelője, mely foglalkozás keverékéhez tarka skót öltözete igen illett; a másik, a kopott frakkos Weinlich volt, ki az udvari hírek összeszerzésében fáradozott; a harmadik szoba sovány, tudós-alakja Perlmutter ur volt, a mezőgazdasági-rovat vezetője; a hordáralaku Wiedl ur a politika s a barna tengerészszakállú Philip ur a levelezések olvasója s rendezője. A korosabb ur, Hämerlein tanár a lap tárcza-rovatát vezette; az ujjain skandaláló ifju pedig, Robert von Siebeneichen, színházi referens s az irodalmi rovat szerkesztője.

Mindnyájan kezet szorítottak Brandauval s örültek neki.

Mialatt a szép Andréa visszavonult, hogy párt-

fogoltja számára szobát rendeljen, Brandau jobban megismerkedett a szerkesztőséggel, s míg új kollégáival — kik újra munkához láttak — beszélgetett, e rövid idő alatt ama két fontos dolog tudomására jutott: először is, hogy nagyon tiszteletreméltó, jó társaságban van, s másodsor, hogy az egész szerkesztőség, mind valamennyien szerelmesek hermelin-prémü bársony kabátos, bájos főnökükhöz.

Ami az első pontot illeti, Brandaunak jól esett a tudat, hogy itt nincs ugynevezett „routinirozott journaliszták“ között, mert itt minden társa nemesebb indokokból fogott tollat, s hivatása kötelességeiről ki-ki nagyon magas véleménynyel birt.

Egyik sem irt közülök ocsmány pénz végett, valamennyien más körbeni jövedelmező és tekintélyes állásokat hagytak el, hogy Andréa eszméinek, melyekért lelkesedtek, minden kitelhető erejükből, sőt önfeláldozással szolgáljanak, vagy pedig részben oly állást töltsenek be, mely valamennyinek nagyobb társadalmi nymbuszt kölcsönzött. Köztük volt Hämerlein tanár, ki az egyetemen aesthetikát s irodalomtörténetet adott elé; Siebeneichen, ki a hadseregben szolgált s megtartotta tiszti minőségét; Teiteles, ki szép jövedelméből egészen függetlenül élt; Weinlich ügyvéd volt, Perlmutter kalmár; Philip írnok egy ügyvédi irodában. Csupán Wiedl adta ki magát szakembernek és valóban hatalmas szájhősnek látszott, de különben mint családapa és journalisza, kifogástalanul tisztességes ember volt ez is.

Brandau negyedóra múlva már teljesen otthon volt köztük, s miután Siebeneichennel a párbajokat, Philippel a jogi etanulmányokat s Hämerleinnal az orosz írók előnyit megbeszélte volna, merészsége oly magas fokra hágott, hogy a nagy ollók egyiké-

vel játszani kezdett s két jegyzést, melyek neki a „Norddeutsche Allgemeine“ áttekintésénél föltűntek, kivágott s átadott Teitelesnek, ki iziben az illető rovatokhoz ragasztotta.

Midőn Andréa visszatért, papírt tartott kezében, melyet Brandaunak adott át.

— Olvassa, — mondá derült barátságos hangján, — ez a szerződés, melyet képes vagyok önnek ajánlani. Ha a föltételek kielégítik, kérem aláírását.

Az ifju sérelemnek tartotta volna e falak urnője iránt, átolvasni a szerződést, azért habozás nélkül aláírta s kézbesítette az okmányt.

Andréa ezt észrevette s beérte egy mosolylyal, de ez a mosoly többet mondott, mint ezer frázis.

— Ön Hämerlein tanár urnak fog segíteni a tárczát szerkeszteni, — mondá aztán, — holnap már az ön asztala is helyén lesz. Most Schubert elvezeti önt a szobájába, hol berendezkedhetik. Nyolcz órakor önt is elvárom a többi urakkal együtt théára.

A szerkesztőségi szolga sietett az iroda uj tagját a földszintre levezetni, ki egy folyosóban Philip mellett kapott szobát. Ez egy csinos, barátságos helyiség volt; az egyszerű, de elegáns berendezést, fehér virágos függönyök, bőrrrel bevont butorzat s egy pompás ágy, képezte.

Schubert nagyon szolgálatkészen mutatkozott s nem lehetett őt arról lebeszélni, hogy Brandaunak csekély podgyászát a kapustól föl ne hozza; azután kipakolt s minden parancs nélkül hozzá fogott, hogy Brandaut mindenféle kefék segélyével, salonképessé tegye; s valahányszor az némi kísérletet tett e szivélyesség ellen, Schubert ugyanolyan bonhomióával jelentette ki:

— De hát mikor nekem örömem telik kedves uraimban.

Mielőtt elbucsuzott, még egyszer közeledett az ifjuhoz bizalmas szemhunyorgatással:

— Hát a nagyságos úrnőkhöz mit mond, doktor ur?

— Oh, épp oly finom, mint szép és szellemes nő.

— Ugy-e? — lelkesült a szerkesztőségi szolgál, — ugy-e valódi istenasszony!? mint ahogy a mi Goethénk szokta volt mondani; vagy ha nem Goethénk mondta, akkor hát bizonyosan a mi Schillerünk mondta.

A théánál, melyet egy zöld butoros kis szalonban szolgáltak föl, Brandau, mint a legfiatalabb a lucullusilag terített asztal végén kapott helyet, távol, nagyon távol a bájos főnöknőtől. Keveset beszélt és ezt a keveset is Philip és Siebeneichen szomszédaival; de oly különös hangulatban volt, oly szabadnak, oly jól érezte magát, mintha életében először talált volna otthont. A többiek társalgására figyelt, melyben Andréa élénk részt vett s a nagy szamovár kedélyes zuhogására, mely az asztal közepén állt. Csak ha Andréa sötét szemei oly jóságosan s részvéttel pihentek rajta, olyankor összerezzen az ifju és halkán rezdült végig kebelén egy előtte eddig ismeretlen érzelem, egy édes, jóslatteljes búbánat.

Másnap reggel alig végzé Brandau öltözkését, midőn a folyosón, hol a szerkesztőszemélyzet lakott, csengetyű szólalt meg s berohant Schubert, az irodaszolga s katonásan jelentette:

— Reggelizni doktor ur.

Neki ugyanis az a szenvedélye volt, hogy „a

mi szerkesztőségünk“ minden tagját doktorrá graduálta. Midőn Brandau a bárónő kis éttermébe lépett, ott találta collégáit. Andréa finom, fehér reggeli pongyolában volt, melyen hátul a nagy mély watteau-ránczok kék szalagesokrokkal voltak felhúzgálva; lebontott haja arany folyóként hullt alá a kaczer csipke-főkötőcske alól s egészben olyan volt, mint ama rococo-pásztornők, melyeket czukorból a torták tetejére tesznek. A bárónő minden belépőt kézszorítással üdvözölt, s így Brandau is részesült a szerencsében s e rózsás ujjak meleg érintése őt is felvillanyozta.

Andréa mellett egy idősebb hölgy ült, betegesen gyöngéd, szeplős arczezal, sárga, epedő fürtökkel, melyek két oldalról az arcza mellett, mint hosszú gyalúforgácsok csüggtek alá; rajongó apró szemeit nagy gyakorlottsággal tudta felvetni az égre. E delnő Andréa nénéje volt, Geiereck Parthénia bárónő.

Kávét vajaskenyérrel reggeliztek, de az urak mindnyájan úgy itták e hétköznapi italt, mintha bájos főnökük az ezüst-kannából nektárt öntött volna nekik, s míg a vajás kenyeret ették, szemük a karcsu alak mozdulatain csüggött; mint egy csoport ó-kori szerelem-lovag úgy ültek itt e szép hölgy körül, készen mindenik minden perczen lándzsát törni, azaz: tollát használni védelmére s dicsőítésére.

— Kahlenberg, — szólt a profeszszor, — regényéből ismét egy egész fontot küldött; ez a történet igazán már oly végtelenül huzódik a lapunkban, mint egykoron a tengeri kigyó. Ma egész nap azt fogom rövidítgetni. Melyik az urak közül irhatna hát helyettem tárczát?

Senki sem felelt.

— Hát nincsenek tárczaczikkeink? — kérde Andréa, tunikájának bojtjaival játszva.

— Akármennyi, — felelt a profeszszor, — de semmi olyan, ami a közönség jobb részét kielégítené; vagy száraz, szivós, észak-németesen pedans modorban irt czikkek, vagy pedig amaz általánosan elítélt bécsi stílusú tárczák, melyekben mindig a jó és nemes rovására élcelnek.

— No, és új collégánk, Brandau, nem kísért-hetné meg, egy tárczaczikket írni? — vágott közbe Andréa.

— A bárónő kívánsága ugyan parancs nekem, — szólt az ifju, — de félek, hogy várakozásának nem leszek képes megfelelni.

— Csak semmi tulszerénység, ifju lovagja a szellemnek! trombitált hatalmas hangján Wiedl, — vegyen ön másokon példát. Itt van például Fro-schauer Berthold a „Harang“ czimű lapnál, aki legélesebb szemüveggel sem képes a főnevet a melléknévtől megkülönböztetni s ott még is az iro-dalmi rovatot szerkeszti, s az ő kritikai petroleumát olyan férfiakra is, mint Gottschall, Wagner Richard, Auerbach, stb. ráönti.

— Jól van, én szívesen fogok írni, de milyen tárgyat válaszszak hát? — kérde Brandau.

— Csak valami hajmeresztőt; kiáltá Wiedl, — én elég sokáig voltam Amerikában, hogy tudjam: mit szeret a közönség. Gyilkosságok, gyújtogatások, méreg, akasztás, párbaj, csalások, lopások — Andréa kaczagott.

— Ne hagyja ön magát tévutra vezetni, ked-ves Brandau; az ilyen hatásvadászat mihamar unott lesz. Ne írjon ön tudományosan, se cynikusan, leg-kevésbbé keresett lyrai ürességgel. De írjon ön

egyszerűen, természetesen; a természetes nem nem lep meg, nem izgat, nem is imponál, de kielégít, s mindig tartós hatása. Legjobb, ha ön az életből veszi a tárgyat.

— Akkor talán leírhatnék két nőt, — szólt az ifju, — kikkel az egyetemen találkoztam, s kik előtttem azt, mit én a valódi s az ál nőemantipatió-nak tartok, képviselték.

— És? — kérdé Andréa.

— Két orosz nő volt, — folytatá Brandau, — az egyik férjétől elválva élt s az erkölcs minden kötelékeitől szabadon, körülvéve imádók által, kiket kegyetlenül gyötört, s nagyszámu cselédttől, kikkel brutálisan bánt, abban találta életezéljét, hogy a legvadabb lovakat megülte, a legerősebb szivarokat szitta, s egy közeli fürdő roulette-asztalánál eljátszotta a rubeleket, melyeken még föl sem száradt jobbgáynak a verejtéke, sőt gyakran a vére is. A másik nő özvegy volt, ki csak nem rég temette el szeretett férjét s aztán az orvostant hallgatta, hogy képes legyen gyermekeit eltartani s fölnevelni. Ez gyöngéd, halvány nő volt, aki néha a bönzasztal mellett szintén vett egy-egy cigarettet az ajkai közé, de aki iránt tanárai s tanulótársai a legnagyobb tisztelettel viseltettek. Én e két nőalak leírásánál azt is megjegyezném, hogy ha a nő szabadságért küzd, hogy akár kézi, akár szellemi munkájával képes legyen annyit teljesíteni, amennyit a férfi —

— Mint a mi szép főnökünk! — kiáltá ragyogó tekintettel a tanár.

— Üljön ön rögtön az íróasztalához, Brandau, — szólt Andréa felállva, — s írja le azt ugy, amint nekünk elbeszélte.

— Azt hiszi bárónő? — rebegte az ifju, mialatt a vér mind az arczába tolult az örömtől.

— Azt hiszem, hogy nagyon jó lesz. S most a dologhoz urak! Ezzel s egy könnyed fejbólintással a szerkesztőség el volt bocsátva.

Brandau abban a szobában, hol a profeszszor és Siebeneichen dolgoztak, egy negyedik asztalt is talált a maga számára; a harmadik asztal Kahlenbergé, a regényíróé volt, de aki többnyire otthon dolgozott s csak telefirkált papírszeleteket küldözött a szerkesztőségbe.

Brandau az ifju írók szokásaként, először rendbeszedte íróasztalát, elsimitotta a papírt, tollat készített, megigazitotta a széket s mikor végre írni kezdett, egyszerre csak női ruha suhogását hallotta a háta megett, ami annyira kihozta a sodrából, hogy felugrott. De csakhamar ismét nyugodtá vált és leült. Mert nem a szép, eszes Andréa volt, aki ezt a kedves és sajátosan izgató zajt okozta, hanem a regényes Parthénia bárónő, ki lábhegyen közeledett Siebeneichen asztalához, hogy ott egy „milles fleures“ illatu füzetet letegyen. A költő, ki épen egész görcsösen ismét skandált, le hagyta esni az egyik szeme alá szorított szemüvegét s felugrott.

— Én önnek, Siebeneichen, valódi áhitatos s élvteljes órákat köszönhetek, — hallotta Brandau a mint a bárónő beszélt és látta a lyrai oroszánt: mint rázza fölsütött fűrt-sörényét; de aztán egészen elmélyedt munkájába és sokáig nem létezett más körültre, mint csak a két orosz nő, az egyik ottmánon heverve, kezében korbáccsal s a másik halványan, komolyan, a bonczasztal mellett, késsel a kezében.

Ekkor Siebeneichen jött hozzá.

— Parthénia bárónő egészen el van bájolvá az én jelentéktelen költeményeim által, — hezdé hadnagyi hangon a fogain keresztül; — ajánlom önnek, kedves Brandau, hogy ha ön, mint journalista, tekintélyt akar magának szerezni, akkor koronként egy-egy kötet önálló munkát is adjon ki, ha csak egy kis aranyvágású kötetbe is lenne az, mint például az én: „Tele-hold dalaim.“

— Lánzos, lobogós, ropogós! — kiáltá Hämerlein, — ez a Kahlenberg ismét hét új személyt hágy föllépni a regényében. Igazán nem szánnám őt elevenen megnyuzatni, mint egykoron Marsyast Apollo. Oh, hová lettek azok a szép idők, midőn a rossz írókra kinpad és halálítélet várt.

— Önnek nagy előnye már az, — folytatá Siebeneichen, hogy a nevét nem kell megváltoztatni. Brandau elég jól hangzik. Nekem a végett is sok küzdelmet kellett kiállnom.

— Miként?

— Mert voltaképen Bauchmichel Jánosnak hívnak, — nevem már az ezrednél sok kellemetlenséget okozott nekem, ha pajtásaim nevettek fölötte; két komoly párbajom is volt; de az irodalomban lehetetlen ez a név. Mert képzelje csak, ha ön kinyitna egy díszkötésű könyvet s azt olvasná: „Éji gondolatok“ *Költemények*, írta: Bauchmichel János. Borzasztó. Azért választottam ezt a nevet: Siebeneichen Róbert. Jól hangzik, nemde? Például: „Nero.“ Tragödia 5 felvonásban. Siebeneichen Róberttől. Nagyszerű! Mit?

— Bocsánatot kérek, hogy megvagyok oly szerencsés, az urakat munkájukban zavarhatni, — krákgotja ekkor egy förtelmes orrhang, mely épen annyit hasonlított egy zsidó előimádkozónak, mint

nyilvános árveréseken a kikiáltónak a hangjához. Aki így beszélt, egy kis gömbölyű, körülbelül ötven éves férfi volt, sárga szemitaarczczal, fekete, tömött hajjal. Öltözte galambszin pantalon, fehér mellény, kék frakk, valódi aranygombokkal, rózsaszín nyakkendő s gomblyukában a még hiányzó rendszalag helyett egy piros szegfű. E diszes férfiú Diamant Salamon volt, gazdag bankár, több rendbeli vasutak és bankok igazgató-tanácsosa s a szerkesztőségben azért köszöntött be oly kiváló szeretetreméltósággal, mert ő — mint ahogy magát kifejezni szerette — nagy tisztelője volt a journalisztikának, a „szellemet“ mindenek felett becsülte, a mi héber nyelvről lefordítva, annyit tesz, hogy a sajtó hatalmát félté, azért iparkodott azt szolgálatába venni.

— A szerencse egészen a mi részünkről van, — felelt a profeszszor, kissé gonosz mosolylyal.

— Beszélhetnék most szerkesztőségi ügyekben a nagyságos kiasszonynyal, vagy akarom mondani: méltóságos bárónővel? — kérde a bankár.

— Brandau ur, akar ön oly szives lenni és megkérdezni? — szólt az öreg ur.

Az ifju augur nem hagyta ezt ismételni, de elsietett a főnök kabinetjébe, hanem most üresen találta a fészket. Már épen vissza akart fordulni, midőn a mellékszobából egy kedves hang kérdezte, hogy ki az? Brandau bejelentette a bankárt.

— Mindjárt elkészülök, — szólt Andréa, az ajtóba lépve, mialatt még egy ékszert csatolt a nyakára. Gyönyörű bágyadt-zöld bársony ruhája volt; s visszamenve intett Brandaunak, hogy kövesse őt. Az ifju csak habozva lépett urnője kis boudoirjába, hol a könnyű, finom, fehér függönyök, mint nyári felhők vették körül a ragyogó tükröket, s ezer

bájos-fényes apróságot, s hol minden finom, édes illattól volt átjárva.

— Adja ön rám még gyorsan azt a kabátkát, — szólt Andréa, egy székre mutatva.

Brandau fölemelte; először történt életében, hogy egy bájos, előkelő nőnek ily bizalmas közeliében lehetett, eddig csak a távolból bámulta őket, mint Mozart édes dallamait, vagy Titián Vénusképeit; s remegés fogta el, amint most a fejedelmi kabátot fölemelte s a lány zöld-bársonyt s aranyos puha czobolyprémezetet érintette, sőt midőn feladta Andréára — ki hanyag kényelemmel burkolta magát belé — akkor oly remegés fogta el, hogy a szép hölgynek is észre kellett azt venni; azért, hogy kissé ingerkedjék az ifjuval, a tükör elé állva, tréfálva szólt:

— Nem tudom, de ma oly rosszul mutat a tükör; hanem hisz azért rabszolgám ön, hogy megkérddhessem öntől, hogy nézek ma ki?

— Csodálatraméltón! — kiáltá Brandau, — mint egy czárnő a mult századból.

— Ez nagyon kétes bók, duzzogott a hölgy.

— Tehát szép a térdre borulásig, — iparkodott hibáját jóvátenni az ifju.

— Bizonyítsa ön be az által, hogy térdre borul, — parancsolta neki Andréa pajkos nevetéssel.

De alig mondta ezt ki s Brandau már ott térdelt lábainál, s leborult, hogy bársonyruhája szegélyét ajkaival érintse. De Andréa gyorsan visszalépett.

— Ön meggyőzött, — szólt aztán, — s most kelljen fel s mondja Diamant urnak, hogy beléphet, de az alatt, mig ő nálam lesz, maradjon ön közelemben, s iparkodjék meghallani, hogy mit fog

ő nekem mondani s mit fogok én felelni. Mert el vagyok rá készülve, hogy amaz ajánlatok egyikét fogom most hallani, minőt naponként tesznek a sajtónak s mit a sajtó naponként lekötelező mosollyal fogad el. De az én fogalmaim a becsületről nagyon különböznek a legtöbb szerkesztőtől. Mindenesetre jó lesz, ha ön közelben marad tanunak.

Brandau erre bevezette a bankárt főnökéhez, bevonta utána a sárga ajtófüggönyöket s ő ott maradt állva a teremben.

— Nagyszerű toilette, bárónő, — ezzel kezdte Diamant ur, — éppen oly eredeti, mint drága, nagyon drága, valódi bársony és orosz ezobolyprem. Ismerem én ezt, pompás! Büntessen az isten, ha nem fogom az egész városnak elmondani, hogy Geiereck bárónőnek olyan öltözéke volt, miért megirigyelheti őt minden királyné. De mit királyné? — minden császárné!

— De foglaljon helyet, — felelt Andréa.

— A mint parancsolja, — folytatá a bankár, — de méltóságodnak istentelenül sok pénzébe kerülhet ez a háztartás, igazán fejedelmi! Ez az öltözék, s végre a lapnak a kiadása. Persze, a tábornok ur szép vagyont hagyott hátra; három milliót, mint mondják; de a mai időben az egész világ spekulál, született princezek, mondom én, született princezek játszanak a börzén; bárónő is spekulálhatna, spekulálhatna a lapjával. Jó programja van: jó czime; van hitele is, mert mindig igazat mond, meg nem vesztegethető, semmikép sem vesztegethető meg, de most felhasználhatná lapjának ezt a hitelét — —

— És hagyjam magamat megvesztegetni! — vágott szavába Andréa hangos kaczagással.

— Mi az, megvesztegetni? — kérde a bankár. — Ha valaki jó üzletet csinál s más valaki segít abban, az magától értetődik, hogy az is kívánja a részét az üzletből. Hát megvesztegetés ez?

— Persze hogy nem, — válaszolt Andréa, — mert attól függ, hogy ha az, aki segít az üzletnél, oly meggyőződésben teszi ezt, hogy azáltal egy jó, hasznos vállalatot segít elő s mindenekelőtt, ha tisztességes-e az üzlet.

— Gott über die Welt! kiáltá a bankár, — egy olyan üzlet, ami mellett 50 perczentet lehet csinálni, hogy ne lenne az tisztességes üzlet.

— Ön megengedi, hogy kétkedjem.

— Fogom előterjeszteni az egész tervet, amiből meggyőződni lehet, hogy ez egy jó, jövedelmező s tisztességes üzlet.

S a bankár most oly halkán beszélt, hogy Brandau nem érthetett meg, csak egyes szavakat, melyből mégis annyit kivehetett, hogy itt hasonló ügyletről volt szó, mint a hirhedt dechauer-i bank.

— Diamant ur, — kérde most a bárónő, — ön engem nem ismerhet eléggé, azért megbocsátom önnek a sértést, hogy ön képesnek tart engem ilyen vállalatot pártolni.

— Sértés! — kiáltott fel a bankár, — de ha mondom, hogy született princzek is csinálnak ilyen üzleteket; grófokról, miniszterekről, tábornokokról nem is beszélek. Sértés? ha minden veszély nélkül 50 perczentet ajánlanak.

— Forduljon ön más lapokhoz, — szólt Andréa még mindig nyugodtan, s a mellett mindig a valódi előkelő hölgy s a csupa nemesség és becsület modorában.

— Hisz én fordultam volna, — biztosítá Diamant

ur, — ha a többi lapoknak még volna hitelök, de már annyit ajánlgatták a különféle bankokat, üzleteket, rossz üzleteket, hogy most már a lapoknak semki sem hisz, de önnek hisznek. Én honett ember vagyok, és azért egész nyíltan szólok; hogy a nagysád lapja nélkül az a jó és honett üzlet teljességgel létre nem jöhet. Tehát mennyit kíván bárónő?

— Ha ez a honett üzlet nélkülém csakugyan nem jöhet létre, — felelt Andréa, — akkor én tökéletesen meg vagyok azzal elégedve, s nem is kívánok mást: mint hogy ön azt az élvezetet, melyet társalgása nyújt, ne vonja el tovább más balandóktól.

A bársony ruha nehéz suhogása elárulta ekkor, hogy Andréa felkelt, s Brandau visszavonult az ajtótól s egy albumba lapozott, mely az asztalon feküdt.

— Hát többet akar? Mondja meg hát, mennyit kíván? — kiáltott a bankár.

— Diamant ur, ön szemtelen kezd lenni, — szólt a bárónő, oly hangon, melynek szigora a bankárt ép oly nagyon megijesztette, mint amily elragadtatást szerzett az ifju augurnak a mellékszobában.

— Hát nem akarja ezt az üzletet megcsinálni? — kérde még a küszöbről is a bankár. Brandau a nyitott ajtófüggönyön át láthatta, mint fordított Andréa a tolakodónak hátat, feleletre sem méltatva azt többé. Diamant látszólag a legnagyobb felindulással távozott, anélkül, hogy a bárónőnek ajánlotta volna magát.

— Mit mond ön ehhez? kérde néhány pillanat mulva — az ajtófüggöny közt megjelenve Andréa —

Brandautól. Nem találná ön nőietlennek, ha hasonló egyéneknek hasonló alkalmakkor lovagkorbácsommal felelnék?

— Én azon csak ujjongnék! — kiáltá az ifju ragyogó szemekkel.

— Valóban? — kérde a szép hölgy. — Ezt hát megjegyzem magamnak jövő alkalmakra.

— Hát 60 perczenttel megelégszik? — szólt ebben a pillanatban Diamant ur, vagy is csak az ő bodros feje, melyet az ajtószárnyak között bedugott a szobába.

Andréa, felé sem tekintve, gyorsan távozott.

— Mit fog most tenni? — fordult a bankár bizalmasan az ifjuhoz. Nem fogad el 60 perczentet, pedig az is szép pénz.

— A bárónő a lovagkorbácsát hozza el, — szólt hidegen Brandau.

— Hát ki akar lovagolni?

— Nem. — —

— Mit akar hát tenni?

— Önnek sértő ajánlatára válaszolni azzal.

— A lovagkorbácssal? — kiáltá Diamant ur, — akkor ajánlom magamat.

Ezzel gyorsan távozott, átható patchouli szagot hagyva hátra. A kaszinóban pedig azt beszélte, hogy Geiereck bárónővel nem lehet semmiféle üzletet kötni, mert azt semmi sem érdekli, — csak a sport.

Brandaura nézve nagyon ünnepélyes pillanat volt, midőn a szerkesztőség első ülésében résztvett. Egyenként minden kollégájával barátságos lábon állt, de amint így együtt tömegben látta őket, ismét imponáltak neki s legfőkép bájos főnöke, egyszerű, egészen magas, fekete selyem ruhájában; mellette a zöld pamlagon a profeszszor ült, ki Andréa finom,

előkelő kezét tartotta kezében s oly üdvözült figyelemmel nézte, mintha csak azon valami ős-jeleket akart volna kibetűzni; míg Wiedl jobbra ült hozzá s oly jámbor áhitattal bámult rá, melyen lehetetlen volt nem nevetni. Siedeneichen a bárónőnek átellenben ült, s halkan skandált egy új költeményt az „isteni“-ről s kereste a rimeket; mert koronként összefüggéstelen szavakat mormogott, mint: haláltalál, pompa-gomba, s rázta hozzá fürteit, mint egy állatkerti oroszán a sörényét az etetés előtt. Philip szenvedélye csak a nagy verejtékcseppekben nyilvánkozott, melyek általánosan imádott főnökük jelenlétében mindannyiszor elboríták homlokát s mit ő rezeda-illatos, rózsaszín, selyem zsebkendővel törülgetett le; különben olyan volt ő a hölgy előtt, mint izzó vasdarab Ámor üllőjén, melyet csak kovácsolnia kellett volna addig, míg az forró volt, — de Andréa, a kegyetlen, mindig ki hagyta ismét hűlni; neki valamennyi, még a vízi békák módjára karban sóhajtozó Teiteles, Weinlich és Perlmutter számára is egyenlő jóakaratu mosolya volt.

Nem; még sem valamennyi számára, mert olyankor, ha szemei észrevétlen nyugodtak Brandaun, olyankor komolyság, elégedetlenség, szomorúság váltakozott türelmetlenül arcán; de az csak pillanatokig tartott, s aztán rögtön tréfált, ingerkedett az urakkal, s szellemdús, de sohasem sértő csufolódásaival Brandaut még leggyakrabban kereste fel.

Miután már több tárgyról tanácskoztak s némelyiken hevesen vitatkoztak is volna, a professzor megint előhozta a láthatatlan Kahlenberg regényét.

— Most nem marad egyéb hátra, mint hogy bárónő valami államesinyvel megmentse a hazát

ennek a regénynek a végtelenségétől, -- kiáltá a profeszszor, mert nagysád volt oly elővigyázatlan, Kahlenberggel olyan szerződést kötni, mely őt mintegy felhivta, hogy olvasóink ellen e bünt elkövesse. Mert ha az egész regényért bármily nagy árt is ígért volna neki nagysád, én meg vagyok győződve, hogy röviden elvégzi s akkor a „költői igazság“ gyors bevégezést parancsolt volna neki. Veszélyes volt minden folytatásért 6 tallért ígérni, mert most azt az irodalmi gyapjút kecesesen fonja, s nyújtja a szálát a végtelenbe.

— S ha ez a gyapju legalább sajátja volna, — szólt bele Wiedl, — de én rájöttem, hogy miként dolgozik ő. Minden jelenet, minden alak, sőt minden fordulat regényében merő reminiscencia, vagy éppen jól átgondolt plágium. Szobájában egész torlaszok vannak a régi könyvekből, s ő ott hever kopott pamlagán, körülvéve ódon kötetekkel, s azt hiszem, még aludni is azokkal megy. Gyanuba tartom, hogy a múlt századi hirlapokat s rég feledett franczia írókat fosztogatja; s most bizonyynyal éppen ily vétkes szándékkal spanyolul is tanul.

— Sajnos, — szólt Andréa, — hogy ő is az írók ama népes osztályához tartozik, kik mert szellemmel és ismeretekkel birnak, mindjárt írók akarnak lenni; feledik, hogy arra, hogy valaki költő legyen s akár versben, akár prózában írjon, mindenekelőtt alakító tehetséggel kell birnia; s így válik aztán tiszteletreméltó férfiakból — akik kitűnő tanárok, orvosok, ügyvédek, bírók lettek volna -- közészerű író.

Brandaunak melege lett, amint bájos főnökét így hallotta beszélni; átérezte e szavak igazságát, s azt képzelte, hogy azok reá is vonatkoznak,

holott Andréa erre éppen nem gondolt. De annál kellemesebben volt aztán az ifju meglepve, midőn a szép hölgy hozzá fordult s dicsérte az ő első tárczaezikét.

— Önnek nagy előnye az, Brandau, hogy ön az élet benyomásait egyszerű és igaz színekkel tudja a papírra vetni; ön így a legjobb úton halad, csak ne hagyja magát soha a nagy hangzású phrázisok orgiáiba csábíttatni, melyek mögött majdnem mindig, mint Gutzkownál, a költői tehetetlenség rejtezik. Járjon ön mindenekelőtt az angol és orosz írókhoz iskolába s tanulja meg Gogol-nak a „Tárász Bulyba“ czimű regényéből, hogy Homernek naiv plasztikája az ujkori íróknak is lehetséges, ha romlatlan érzékkel bírnak a természet iránt.

— Nagyon szép és igaz, főnökkisasszony! — szólt ekkor a profeszszor, — de Kahlenberg most is, mint rendesen, az ülés végén meg fog jelenni s minden pillanatban itt lehet. Azért „egyesüljünk, egyesüljünk!“ a szörnyeteg legyőzésére.

— A regényt be kell végezni, — mennydörgött Wiedl, — én elég soká voltam Amerikában. — —

— Igen; hat hétig, — mormogta Siebeneichen.

— Én 150 regényt irtam, — folytatá Wiedl.

— Vigye el önt a — santa kruz! — kiáltá Teiteles, — a százötven halálos bűnével együtt, melyeket ön a jó izlés ellen elkövetett; de itt csak egyetlen egy bűnről van szó, s a felett fogunk ítéletet mondani. Én azt indítványozom — —

— Szót kérek, — vágott szavába Siebeneichen.

— Én is, — morgott Philip.

— Én azt ajánlom, hogy azt ajánljuk Kahlenbergnek — ordított Wiedl.

— Hogy holnap végezze be a regényt, — szolt Perlmutter egy consul méltóságával.

— Én azt mondom, lármázott Teiteles.

Ekkor az egész tisztelt gyülekezet nagyon hasonlított egy állatsereglethez etetés előtt, vagy a börzének egy terméhez. Palesztinai orrhangok vegyültek itt össze az oroszlán, tigris és sakál őshangjával. Andréa befogta a fülét s kicsi lábával erélyesen dobbantott; s ekkor valódi csoda történt, semmiféle elnöki csengetyű nem idézhet elő ily gyors hatást, mint ez elegáns czipős lábacska, mely a fekete selyem ruha fényes szegélye alatt egy pillanatra látható lett.

A szerkesztőség tagjai egyszerre nyugodtan ültek vissza székeikre. Andréa mosolygott, mint az oroszlánszelidítő, ki a pisztolyt elsütötte s az egész afrikai társaságot meghunyászkodva látja lábainál heverni.

— Én egészen az önök véleményén vagyok, uraim, — szolt aztán nyugodtan, — de vagyok oly bátor, ezt az ügyet a saját modorom szerint, egy kis női tapintattal elintézni.

„Lupus in fabula“ — mert Kahlenberg épen belépett. Künn az első hó esett s a kis ember hosszú paletot-jában s hótól borított carbonari kalapjában, melyet elfeledett fejről levenni, úgy nézett ki, mint a megtestesült tél. S mig az urak mély megbotránkozással néztek a neveletlenre, Andréa maga vette le a kalapot fejről, s aztán becsengette az inast s átadta neki Kahlenberg urat, hogy vigye ki az előszobába s fordítsa le őt emberi alakra.

— Parton matam, — kezdé magát mentgetni Kahlenberg, hogy annál inkább észrevegyék; minő g o r o m b a ő, szerette, ha annak tartották, —

cette bjen impolie, — folytatá francziául, mert rendesen ezen a nyelven beszélt, mint minden olyan ember, ki nem képes francziául megtanulni.

— Az ön regénye uram, — kezdé Wiedl, a mint néhány percz múlva Kahlenberg visszatért —

— Gyönyörű, — vágott szavába Andréa, — s reményelem, nem egy hamar fogja bevégezni.

A szerkesztőség megrémülve kiáltott fel.

— Tudom, hogy jó, — szólt szárazon a regényíró, — magam is örülök neki. Mit gondol ön Wiedl, ilyes valamit Freytag, vagy Spielhagen nem volna képes írni?

Wiedl mit tehetett mást, mint igent intett.

— Én a regénynyel az önök lapjának jó lendületet adok, — folytatá a nagy ember, — s azért még szándékom, vagy félévig folytatni regényemet, az önök kedvéért.

— Ah, hisz ez pompás! — kiáltá Andréa. — Hanem én még ezzel sem vagyok megelégedve. Most kaptunk épen sürgönyt, hogy Ziegler Klára meghalt, s kinek a tolla volna alkalmasabb ez ünnepelt művésznő temetését leírni, mint az öné? Azért áldozza ön fel magát, s utazzék kérem rögtön Münchenbe, s írjon le nekünk mindent, amit ott látni és hallani fog, ama ragyogó színekkel, melyek csupán önnek állnak rendelkezésére.

A szerkesztőség kezdte érteni a dolgot s elégedetten mosolygott.

— Mon cher o tamm! — kiáltá Kahlenberg, — mint a hogy egy dicső francia lovag mondta. Én pedig azt mondom: ma plim o tamm, én elutazom. Hol a pénz?

Andréa rögtön utasítást adott Perlmutternek, ki a pénztárnok tisztjét is vitte, hogy fizesse ki a

szükséges összeget, s Kahlenberg elsietett, mert félóra mulva indult a vonat.

De alig lépett ki a regényíró, s Wiedl mennydörögve felszólalt:

— Én ezt a pénzt nem adtam volna ki, bárónő, mert az én véleményem szerint Ziegler nem érdemel eredeti tudósítást.

— Kedves doktor, — nevetett Andréa, — megvagyok győződve, hogy Ziegler meg sem halt.

— Hogyan?

— Hogy ez az egész halálhír csak egy ügyes csin attól a reclam-hösnőtől, hogy elfeledtesse a Bécsben nem rég szenvedett kudarczot.

— Minek megy akkor Kahlenberg Münchenbe?

— Hogy azalatt regényét be lehessen végezni.

— Ah!

Erre általános öröm következett; a profeszszor nagy pompával ismét és ismét kezét csókolt főnököknek; míg Siebeneichen térdre vetette magát az „isteni“ előtt s egy hymnust kezdett zengedezni: „Hozzá!“

— De most az a kérdés, — kaczagott Andréa, — ki végzi be Kahlenberg regényét? — s ekkor véletlenül Wiedl felé tekintett.

— Én értem azt, — kezdé az egy kis köhéscselés után, — hogy bárónő e nehéz feladatnál először is rám gondol; én már 150 regényt irtam s Amerikában is jártam, de ezt még sem igen merem. Kahlenberg goromba — —

— Oly goromba, — bizonyítá Teiteles, — hogy én nem igen mernék a regényének a Párkája lenni.

— Valóságos amerikai, — dörmögte Weinlich, — s én azt hiszem, hogy zsebében revolvvert hord, s kész azt minden perczen kirántani — —

— No, no, no! — lármázott Wiedl, — az amerikai ki sem rántja a revolvert, de elsüti ott a zsebében.

— Engedje meg, hogy ebben kétkedjem.

— Weinlich ur, én voltam Amerikában!

A kicsiny láb ismét dobbantott s ismét rögtön csönd lett. Brandau sajátos érzéssel, mely félig bámulat és félig ábránd volt, tekintett e kis lábra s úgy érezte, mintha szívéen állna az, s esinos hegyével gyöngéden érintené.

— Ön, — szólt hozzá Andréa, — nem ismeri Kahlenberget, s így önnek nem is kell annyi tekintettel lenni iránta; megtenné hát ön nekem azt a nagy szivességet, hogy bevégzi ama regényt?

— Mihelyt parancsolja a bárónő, — rebegette elpirulva az ifju.

— Én úgy számítok, hogy négy nap elég idő lesz önnek.

— Kevés, nagyon kevés! — lármázott Wiedl, — hogy lehetne ily rövid idő alatt egy tuczat csel-szövénynyel és legalább is tíz tuczat cselekvő személylyel elkészülni?

— Bizzuk azt csak Brandaura, — nevetett Andréa.

— 150 regényt irtam — —

— „És Amerikában is voltam“, — vágott szavába Andréa, — és még sem mer ön abba bele fogni, amire most fiatal barátunk itt vállalkozik.

Az ülésnek vége volt.

— Apropos, önök közül kinek köszönhetem ama szép bokrétát, — szólt Andréa irodalmi alattvalóinak körébe lépve, melyet ma reggel íróasztalomon találtam?

Az urak gyanus pillantásokkal vizsgálgatták egymást.

— Miért pirult el ön? — kiáltá egyszerre Wiedl, a csöndes Perlmutternek nyakkendője mindkét csücskét kétfelé rángatva.

— Én? — rebegte az, s a tudós kinézésti urnak csakugyan még a fülei is elpirultak.

— Igen, ön az az áruló! — kiáltá a professzor.

Andréa pedig megköszönte szépen s aztán ruhája zsebéből egy új corpus delictit vont elő.

— S ezt a leleményes meglepetést kinek köszönhetem? — kérdé.

Az urak mind a titokszerű tárgyra bámultak, mely finom selyem papirba volt burkolva s nyilván valami sulyosabb ajándék lehetett.

— Mit gondol ön, mi van e csomagban? — kérdé Wiedl a professzort.

— Gyémántok, — szólt Teiteles.

— Ki lenne oly merész?! — kezdé Weinlich.

— Én fogadok, hogy egy füzet lyrai költemény van benne, — szólt Hämerlein, — s hogy az egész csupa ibolyaillat.

— Ibolya? — mormogta Siebeneichen, a csomag felé hajolva, — én egészen mást érzek. De mit?

— Hurka-szagot, — kiáltá Andréa hangos kacagással.

— Ah! — s mindnyájan megkönnyülten lélegzetek fel. — Hát hurka?

— Finom gondolat, — gunyolódott Wiedl.

— Istenkáromlás! — kiáltá Siebeneichen.

— Mindenesetre táplálóbb, mint az ön költeményei, — förmedt rá Philip.

— Tehát ön a nagylelkű adományozó? — kacagott Andréa.

— Bárónő panaszkodott multkor a rossz hurkák ellen, — felelt Philip egy spanyol grand büszkeségével, — s mert én Becárinál ezt a — maguk nemében klasszikus — hurkákat fedeztem fel, azért merészkedtem — —

A főnök erre mosolyogva nyújtotta neki kicsiny kezét, mit don Philip lelkesedve csókolt meg; s a többiek ott álltak körülök s nem tudták, hogy mire haragudjanak inkább: a csöndes szelid Perlmutterre, az ő édesen illatozó virágcsokráért, vagy pedig don Philipre és a hurkájára.

* * *

Hogy az egész szerkesztőség szerelmes volt bájos főnökébe, szerelmes a versírásig s éji zeneadásig, azt egyik a másikról valamennyien tudták. S mind el voltak határozva e szenvedélyt így testületileg eltűrni, de kegyetlenül meggyilkolni azt, amelyik ki merne lépni a reménytelen imádó szerepéből s tán közeledni bátorkodnék az istennőhöz. Azért Brandaut, kivel Andréa feltűnő jóakarattal bánt, eleinte az egész szerkesztőség ellenséges indulattal nézte, s csak midőn látták, hogy a jó fiu még félénkebb imádó, mint ők, akkor változott át féltékenységek szánakozó részvétté irányában, s mindnyájan azon iparkodtak, hogy a vigasztalan bánatot, mit Brandau szemeiből véltek kiolvasni, apró tréfák és ingerkedések által elűzzék onnan.

Egyszer Brandau saját íróasztalán egy rajzot talált, Teiteles ügyes kezétől, mely egy hölgyet — hosszú uszálylyal s hermelines kabátban — ábrázolt, de fejét elfordította, mert az arcz festésébe nem mert fogni a művész. Máskor ismét Weinlich

írta szép kaligraphiai betűkkel a kép alá „Andréa.“ Aztán jött a profeszszor s a nagy A alá egy csinos kis Ámort rajzolt, mely félig az A mellé rejtőzve, pajkosan nézett Brandaura. Majd meg Siebeneichen egy szonettet írt az Andréa név alá, s végre Teiteles a kis Ámor elé egy olympi lavoir-t festett, mely felé az, bizonynyal a szonett olvasásától elfordult gyomorral hajol, s pajkos kis arcát még pár vonással fintorrá változtatta.

Brandau mosolyogva fogadta mindez ingerkedést s csupán azon iparkodott, — mint ma reggel is, midőn a reggelinél servietteje alatt egy nagy lángoló szívet talált mézeskalácsból, — hogy azt Andréa előtt elrejtse, mert ha ő is nevetne fölötte, az már fájdalmat okozna lelkének. Ellenben a legkisebb kegy a bájos főnöktől oly lelkesült boldogságot szerzett neki, milyent egy don Juan még a szép hölgy birásánál sem lett volna képes érezni.

Epen olvastam a regény első folytatását öntől, — szólt hozzá az istennő az asztal felett, — ön tehetséggel bír Brandau, és technikai ügyességgel.

Az ifju hebegett valamit, de maga sem tudta, hogy mit.

— Csak az az észrevételem van, — kezdé Parthénia bárónő, — hogy Kahlenberg hősnőjének mostanig fekete haja volt a regényben, „hasonló a sötét éj hollószárnyaihoz“, mint az író oly csodálatosan kifejezi, s ön Brandau, most egyszerre arany-szőke haját ad neki, s aztán nyár közepén a legnagyobb forróságban hermelin-prémes bársony kabátkába öltözteti.

— Csakugyan azt tettem volna? — kiáltá Brandau megrémülten, mint valami gyilkos, kit a tetten rajtakaptak.

Az egész szerkesztőség kaczagott, csupán Andréa nem vett részt az általános gunyolódásban, csak ránézett az ifjura ama sajátságos tekintettel, melytől az mindig megremegett; aztán oda fordult a profeszszorhoz s azzal kezdett nagyon élénken társalogni.

— Én igazán nem tudom, — rebegte Brandau.

— Az a kép az oka, mely az íróasztalon van, — sugta neki Teiteles.

Már valamennyien íróasztalaik előtt ültek s a reggeli lapokat olvasták, midőn Brandau, ki szándékosan késedelmeskedett a reggeliző szobában, fölhasználva ama pillanatot, melyben Parthénia bárónő kanári-madarait eteté, a főnökhöz közeledék s egy bűnbánónak a képével állt meg előtte, hogy hibájáért bocsánatot kérjen.

— Szót sem érdemel, — válaszolt Andréa, — csak azt szeretném tudni, kire gondolt a szőke hajnál és a hermelinnél, mert hogy írás közben egy eleven s úgy látszik ön által imádott nő foglalkoztatta, ahhoz kétség se fér. Tegyen hát vallomást.

— Akarja, hogy komolyan feleljek? — kérde Brandau ünnepélyesen.

— Természetesen, hisz tudja, hogy mi nők rettentő kíváncsiak vagyunk.

— Ha vallomást kell tennem, kéuyszerítve vagyok az igazat megmondani.

— Oh, minő komolyság, — mosolygott Andréa, — kire gondolt tehát?

— Kegyedre, bárónő. — Brandau bizonyos volt benne, hogy őt most a sötét szemek egy haragos villáma fogja lesujtani. Azért gyorsan hozzá tette: De istenemre mondom, nem oly modorban, mely kegyedet sérthetné.

— Sérthetne! — szólt Andréa, — hisz az nagyon szép öntől.

Ha Schubert őt reggel azzal a hirrel keltette volna fel, hogy a föld éjen át négyszögletessé lett, vagy egy madridi távirat jelentette volna, hogy Lindau Pál a spanyol trónt elfoglalta, kisebb hajlandóságot érzett volna a földbe bujni, mint a tréfás főnök szeretetreméltó szavai következtében, ki sehogysem akart rá megharagudni. A föld azonban meg nem nyílt előtte és a szegény Brandau némán állt birája előtt, és még sokáig maradt volna úgy, ha egy *Deus ex machina*, t. i. Solm-Wetterstein Sziegfried gróf meg nem jelenik.

— Nem vettem volna bátorságot, bárónő, — mondá blazirtan, a szókat gyurva és szakgatva, — már korán reggel, de kegyed oly korán tette elfogadó óráit, hogy nem maradt más hátra — —

— Mint, hogy ma teljes 4 órával előbb keljen, — gunyolódék Andréa, — oh! mily boldogtalan vagyok, hogy önt ily áldozatra kényszerítettem; hát még Rigolt ur! egy komornyik átka végzetes lehet.

Mialatt Andréa a grófot szalonjába vezeté, Brandaunak sikerült a szerkesztőségbe menekülni, hol rögtön valamennyi társa körülvette és ostromolta.

— Ki az az ur, a ki nála van?

— Nem gróf ő?

— Azt mondják, ifjúkori barátja, nem?

— Nagyon merésznek látszik, mit?

— Egy Don Juan, nem gondolja ön is?

— Hogy fogadta őt?

— Mosolygott?

— Mit akarhat?

— Mit akarhat? minő kérdés, — szakítá félbe a profeszszor Brandau kihallgattatását, — ő egyike

az ő embereiből, fajából, bizonyára szereti, s kezét jött megkérni, s Andréa azt a kezét, melyet mi csak távulról tisztelhetünk, Wetterstein grófnak bizonynyal egy mosolylyal fogja nyújtani, mely annyit mond, hogy az ember mindig visszatér legelső hajlamaihoz!

— A gróf az ő első szerelme! — mond Teiteles.

— Tehát előttünk titok, — mormogá Don Philip.

— Én azt hiszem, arisztokrata mindig arisztokrata marad, — szolt a profeszszor oly hevesseggel, mely különben idegen volt nála, — de ha majd egyszer addig megy a dolog, hogy szervieteinken kilencz gombos korona fog diszteni, akkor tudom, hogy e szerviettel nem törülöm le a szájam, de azonnal kilépek a szerkesztőségből.

— Én is — meg én is — hangzott minden oldalról.

A vihar közepette kilépett a gróf és leereszkedő módon közeledett Siebeneichen urhoz, ki a neki odanyújtott kezét némi elfogultsággal fogta meg. „Oh hisz mi régi ismerősök vagyunk,“ — hangzott az elég barátságos üdvözlés.

— Figyeljen csak; ez akar tőle valamit, — suttogá valódi journalisza-ösztönrel Teiteles Brandauhoz fordulva, kinek vére a képzelt versenytárs megpillantásakor forrni kezdett. Ezután a gróf és Siebeneichen halkán beszéltek egymás közt. Az előbbi nemsokára egy szívélyes au revoir-al ajánlá magát s mindnyájan illedelmesen köszöntek, Brandau kivételével, ki az előkelő, hetyke gróf számára csak gyűlöletének egy tekintetét birta!

— Mit akarhatott csak? — kiáltott egyszerre öt hang, s a szerkesztőség most épugy fenyegetőzött, hogy Siebeneichent agyonszorítja, mint előbb Brandaut.

Delavigne-t ajánlotta nekem.

— Ki ez? — kérdezte Brandau.

— Színházunknál az első szerelmes hősnő, — felelt Siebeneichen, — s azért volt a főnöknél is.

— Csak azért?

— Bizonyára.

A szerkesztőség föllélekzett; Wiedl szivarra gyújtott, Teiteles a Loreleit dudolá, Brandau megnyugodva ült regényéhez, Philip pedig egy kolbászt huzott elő, mely úgy nézett ki, mintha annak az ikertestvére volna, melylyel a bárónőt megtisztelte, s látszólagos örömmel harapott belé. Ekkor Schubert szolgálatkészen nyitott ajtót, s egy fiatal, igen szép nő fekete bársonyba öltözve, előkelő suhogással jött be. Az urak fölugrottak székeikről.

— Beszélhetek a bárónővel? — kérdezé a hölgy.

— Szabad kérni, kit jelentsek? — volt Schubert gyors felelete.

— Delavigne Matild, udvari színésznő.

Schubert elsietett. Várakozásteljes szünet következett, s midőn az egyszerre hosszabbra nyúlt, Siebeneichen a drága művésznőnek kissé elfogultan székét fölajánlá. Ez megköszönte, de le nem ült, hanem karjaival könnyedén Siebeneichen íróasztalára támaszkodott s a színházról beszélt vele. A szünetnek nem akart vége lenni.

A színésznő szemlátomást türelmetlen kezdett lenni. Megfogta a nagy ollót, s azzal a szegény ártatlan íróasztalt ismételve bökdöste. Végre megjelent Schubert, lassan, méltóságteljesen s kissé halk hangon bizonyítá, hogy a bárónő nincs honn.

— Hisz a gróf épen most hagyta el őt; — mond a színésznő elég élesen, — tudom, hogy honn van.

— Menjen ön be, tanár ur, — könyörgött Schubert, ki nem tudott magán segíteni. Hämerlein örülve, hogy a kinos helyzetből szabadulhat, kész volt a felhívásnak eleget tenni, de nem tért vissza, csak egy hang esdekelt kis idő múlva minden rendelkezésére álló lágyásával a mellékszobából: — Kedves Brandau, kérem! jöjjön be.

Brandau a bárónőt szobájában nagy léptekkel föl s alá járva találta.

— Hihetetlen! — kiáltott, — kényszeríteni akar-nak, hogy e személyt elfogadjam, s míg először az a higvelejü gróf — —

— Brandau ujjongott belsejében. Bizton hitte, hogy a szerviettákkal semmi sem lesz.

— Azután jó szolgám és szerkesztősegem, kiknek nincs elég bátorságuk egy courtisane-nak ajtót mutatni.

— Kegyed nagyon szigorú — szabadkozték a profeszszor.

— Ha mindenki úgy gondolkoznék és úgy tenne, mint én, — szólta Andréa, kit a harag kétszeresen szebbé tett, — nemcsak a jó erkölcs, de a művészet is nyerne mellette; én Delavignet el nem fogadom. Ön Brandau meg fogja ezt neki mondani, ön nem fog engem cserben hagyni.

Brandau gyorsan visszatért, langyos udvarias-sággal közeledett a színésznőhöz, s tudtára adta, hogy a bárónővel nem lehet beszélni.

A szerkesztőség csodálkozva tekintett rá.

— Nem lehet? — szólta Delavigne egész ajkaiig elhalaványodva, de a grófot mégis elfogadta?

— Nagysádat azonban el nem fogadja — válaszolt Brandau szárazon.

— Tehát urak számára itthon van? oh! értem —

szólt a színházi hölgy, emelt fővel és csillogó szemekkel mérve végig az urakat, — jól van, jól; mondja meg a bárónőnek, hogy ma megint tanultam valamit, de mondja meg neki uram azt is, hogy szokva vagyok minden leczkézést dusan és gyorsan visszafizetni.

— Pompás asszony, — kiáltott Siebeneichen, midőn Delavigne elsubogott, — ennek itiz kering ereiben, nem mandolatej, mint a mi asszonyainknak.

— Brandau, önben egy államférfit vesztettünk, — szólt Teiteles, — ezt önről föl nem tettem volna, becsületemre, ön egész Bismarck.

— Egy spártai csupa viasz hozzá képest, — erősíté Wiedl, — oly szilárdan állt előtte.

— Jégtuskó, — esküdözék Perlmutter.

— Egy kolbászt kell önnek adnom, — kiáltott Don Philip és kinyitá az asztalfiókját, mely inkább hasonlított egy csemegekereskedéshez, mint egy journalisza íróasztalához, — mit, egy kolbászt? — szólt mintegy fokozva nagylelkűségét, — két kolbász legyen az övé és szardinák hozzá, a mennyi csak tetszik.

— Oh, Mathild! — énekelt Siebeneichen.

— Fogadok, hogy a gróffal jött, és várt kocsiában, mialatt ő a bárónét kérte, hogy őt maga elé bocsássa, — szólt Teiteles. — De most jut eszembe, hogy úgy hallottam, mintha grófi szép-tevője volna neki.

— Én azt hallottam, hogy bankár udvarol neki, — szólt fontoskodva Weinlich.

— Mondom, hogy gróf.

— Itt a kolbászok! — kiáltá Philip Brandaura.

— Oh Mathild! — éneklé Siebeneichen.

— Gróf, vagy bankár az imádója? — nevetett Wiedl, — egyiknek sincs igaza!

— Vagy mindkettőnek. Gróf is, bankár is udvarol neki; — kiáltá Philip, — s most itt a szardinák, kedves Brandau.

— Oh, Mathild! Mathild! — énekelte Siebeneichen.

— Azt hiszem, hogy ön megörült, — mennydörgött rá Wiedl, — mit akar ön itt a Matildjával.

— Az ördögbe is! Hát ki az a Matild, — kiáltá Teiteles.

— A színésznő, Delavigne Matild, — szólt nyugodtan Siebeneichen.

— És ön meri ezt a Matildot megénekelni? Itt e szerkesztőségben, ahol csak egy istennőt imádnak, — förmedt rá a profeszszor, — a szépség istennőjét, szökét, hermelinben!

— Miattam akár czoboly, vagy jegesmedve-prémbe, — szólt Siebeneichen.

— Hah, mily káromlás!

— Siebeneichen, én megvetem önt; — kiáltá Don Philip.

— Ezért elégtételt kérek!

— Kardra vagy pisztolyra?

— Kolbászokra, ha tetszik.

— Uraim, legyenek nyugodtan, — szólt a vizsgálódókhoz Brandau, ki már bizonyos fölényt gyakorolt a többiek fölött, — Siebeneichennek igaza van, ha Delavigne-t csinosnak találja; én is azt mondom, hogy csinos nő.

— Én is, — hagyá helyben Philip.

— De Siebeneichennek nincs igaza, hogy e helyiségekben, melyek a legszebb, legnemesebb nő jelenléte által vannak megszentelve, hogy itt e

helyen oly nevet emleget, melyet senki sem mond ki tisztelettel.

— Ezért vezekleni kell neki, — határozta Wiedl.

— Én arra ítélem, hogy az éjjel őrt álljon a bárónő ablaka előtt, a hóban, mindaddig, míg — —

— Mi punchot készítünk és iszunk, — vágott bele Teiteles.

— Nem; egy vonalozót kell neki lenyelni, — kiáltá Weinlich.

— Ostobaság! Én Amerikában láttam egy irlandit, aki egészen megevett egy angol tüzért.

Igy ment ez egyideig, míg végre a kedélyek lecsöndesedtek, s kiki rendes foglalkozásához tért vissza.

Későn este, midőn a lap már készen volt, egyszerre csak berohan Schubert, s a sietségtől alig bírta e szavakat kihebegni: — „Itt van; megérkezett.“

— Kicsoda? — kérde Andréa, ki éppen a professzorral egy új könyv felett vitatkozott.

— Kahlenberg, — rebegte a szolga, — megjött; láttam.

— Átkozott! — kiáltá Wiedl, — mit tegyünk most?

— Elvesztünk, — sohajtá a szerkesztőség.

— Hol van Kahlenberg kézírata? — kiáltá Andréa; s midőn átadták neki, bedobta az égő kandallóba. — S most, — fordult ekkor Brandau felé, — segítsen ön.

— Én azt gondolnám, — szól az ifju, — legjobb lesz, ha még ma meghagyjuk halni a regény minden személyét; akkor legalább biztosítva vagyunk, hogy folytatni már nem lehet.

— Engedje, hogy azért megöleljem önt Brandau, — ujongott a profeszszor.

— Igen; valamennyinek meg kell halni, hagyá helyben vidáman Andréa; — de miként?

— Én a méregfáért rajongok, suttogta Parthénia bárónő, — a holdfény megvilágítja a méregfát, s körülte a sik mezőt, melyet csontvázak borítanak.

— Bocsánatot kérek, de a regény Németországban játszik.

— Legjobb lesz egy nagyszerű vasuti szerencsétlenség; azt nagyon hatásosan lehet leírni! — kiáltá Wiedl.

— De, hisz csak nem utaztathatjuk a regény mind a százhusz személyét egy és ugyanazon vonaton? — veté ellen Brandau.

— Már miért ne? Amerikában oly vasuti szerencsétlenségek is történnek, hogy ezer ember is elvész egyszerre, vagy valami folyóba zuhannak, vagy a levegőbe repülnek.

— Én azt sokkal egyszerűbben fogom elvégezni, s valami járvány által pusztítom el őket.

— Jó lesz, nagyon jó lesz! — hagyá helybe a szerkesztőség.

S Braudau rögtön leült az íróasztalához s tolla csakugy repült a papíron, s a betűk még meg sem száradtak, mikor a szedő-fiu már a nyomdába szaladt a papírszeletekkel, s midőn következő reggel Kahlenberg megjelent a szerkesztőségben, már regényében a szörnyű merénylet véghez volt vive.

— Hisz, Ziegler Klára meg sem halt, — kezdé.

— Nem tesz semmit; — nevetett Andréa, — de a helyett az ön regényének mind a százhusz személye meghalt.

— Hogyan?

— Képzeld csak, egy járvány elragadta valamennyit.

— Lehetetlen!

— Az ön kézírata elveszett, — folytató Andréa, — s mi kétségbe voltunk esve.

— No, azt képzelem.

— S ez általános tanácstalanságban, Brandau, új munkatársunknak az a nagy eszméje támadt —

— És csakugyan meghalt mind a 120? — kérde a szerző busan.

— Mind, az utolsóig!

— Csak egyetlen egyet hagyott volna életben, — sohajtá Kahlenberg, s én azt a regényt még fél évig is elhúztam volna.

* * *

Másnap reggel az a hallatlan eset történt, hogy a bárónő már ott volt a reggelinél s az urak közül még egy sem jelent meg.

— Mi az? mi történt? — kérde Andréa Schubertet, a szerkesztőségi szolgát, amint az a hírlapokat behozta s a főnök csészéje mellé tette. De Schubert nem tudott semmit.

— Nézd meg csak, kedves tante, — szólt Andréa, — vajjon Kahlenberg csupa boszúból, hogy regényét így meggyilkolták, nem röpitette-e légbe az egész szerkesztőséget? Nézz utána, kérlek.

De Parthénia bárónő alig lépett ki a szobából, s Schubert a legösbutább pofával vetette magát térdre főnöke előtt.

— Hát magát mi lelte? hisz egész kétségbeesetten néz ki? — kérde Andréa, székével hátra vonulva előre.

— Mert kétségbe is vagyok esve; — nyögé a szolga.

— De hát mit követett el?

— Voltaképen nem is én, de méltóságod követett el valamit . . .

— Én?

— Igen; — és végre is be kell vallanom, — szerelmes vagyok.

— Hisz az még nem büntény.

— Nem ám; de kibe vagyok szerelmes? — szólt Schubert nagyokat kacskintva.

— Hát kibe?

— Igen, — hát — hát — magába, méltóságos kiasszony!

Andréa erre hangos kacajba tört.

— Mi jut eszébe Schubert?

— Az egész szerkesztőségünk szerelmes a méltóságos bárónőbe, — kiáltá a szolga, — mit kezdjek én egyedül? Nekem is csak azt kell tennem, amit a többi tesz, azért hát én is azt mondom, amit a többi, hogy össze hagyom magam aprítani a méltóságos bárónőért, — már mint a végett a zsidó végett.

— Kiről beszél maga? De keljen fel Schubert.

— Én? — én? senkiről, — hebegte az fölállva. — Én senkiről sem tudok semmit.

Andréa vállvonitva kezdte a lapokat átnézni, de egyszerre csak azt kérdezte: hol van a mai „Harang,” Schubert?

— Nem volna ott? — kérde a szolga, nagyon roszul rejtett zavarral.

— Mi van abban a lapban? — kiáltá Andréa, — s hol vannak az urak? — ezzel gyorsan felállt s a szerkesztőségbe sietett, hol nagyon sajtósági látvány tárult fel előtte, amint a puha szőnyegeken

belépve, néhány pillanatig észrevétlen tekinthetett körül.

Wiedl egy széken állva, beszédet tartott, de melyből semmit sem lehetett érteni, mert a többi szerkesztőségi urak, mint az indiánok, ha csatatánczot tánczolnak, úgy ugráltak össze-vissza s üvöltöttek hozzá. Csak Brandau állt a többitől félre egyedül, szép arcza halotthalvány volt, s ajkait boszusan összeszorítva, mereven nézett egy hirlapba, de melyet abban a pillanatban, amint Andréát meglátta, villámgyorsan rejtett a zsebébe.

— Mi történt, urak? — kérde Andréa, középök lépve, mire mindnyájan néma zavarral álltak előtte, s titokteljes pillantásokat váltottak egymással.

— Hol van a „Harang“ mai száma? — kérde ismét, de megint nem felelt senki. — Brandau, adja ön nekem ide azt a lapot, melyet beléptemkor elrejtett, — szólt az ifjuhoz fordulva; de az meg sem mozdult.

— Nem hallja ön? A lapot akarom.

— Ezt a lapot nekem nem szabad kegyednek adni, bárónő.

— Akkor sem, ha parancsolom?

— Akkor sem. — S Brandau gyorsan lépett a kandallóhoz s a lap fellángolt a tűzön.

Andréa végig nézett az ifjun, oly tekintettel, melyben több volt a bámulat, mint a harag, s ezzel a szerkesztőségnek hátat fordítva, eltűnt az ajtófüggönyök mögött.

— Brandau, ön felséges fiu! — kiáltá Wiedl, — én azt nem mertem volna tenni, bár tíz évig voltam Amerikában.

— Tíz évig? Hisz mindig azt mondta, hogy háromig, — vágott bele Teiteles.

— No igen; eleinte háromig, de aztán ismét hétig, az összesen 10 évet tesz.

— De mit tegyünk most? — kérde Weinlich.

— Először is kérem, nézze meg profeszszor, nincs-e a közelben a bárónő? — szólt Siebeneichen, s a profeszszor azzal a jelentéssel tért vissza, hogy a bárónő elment.

— Annál jobb; — mondá Brandau, — s most nem beszédeket tartani, de tenünk kell valamit.

— Indítványozzon hát ön, Brandau, — szólt a profeszszor.

— Tudom, hogy a felől senki sincs közöttünk kétségben, mikép a „Harang“ mai számában ez az aljas támadás Geiereck bárónő, a mi főnökünk ellen van itézve?

— Természetesen.

— Épen úgy nem fog a felett se kétkedni senki közölünk, hogy a bárónő mellett föllépni mindnyájunkra nézve becsületbeli kötelesség.

— Ugy van.

— Hogy azért fényes elégtételt kell neki szereznünk, — folytatá Brandau.

— Ugy van!

— Most még csak az a kérdés, hogy minő eszközt, milyen utat válaszszunk, — folytatá Brandau, — s minthogy önök uraim, engem kérdeznek, hát ezennel kinyilatkoztatom, hogy én egészen elfogadom a franczia journaliszták álláspontját, s csak azt az elégtételt tartom elfogadhatónak, melyet fegyverrel a kézben nyujtanak.

Az ifjabb urak zajosan helyeselték Brandau határozatát, s csak Wiedl és a profeszszor voltak ellene.

— Én inkább azt ajánlanám, hogy amerikai modorban végezzünk ez ügyben, — vélé Wiedl.

— Miként ?

— Az nagyon egyszerű, — magyarázá Wiedl, — az ember vesz egy plaide-t s egy botot, s tetszése szerint oda áll valami utcaszögletre, s ott addig vár, míg az illető oda befordul s abban a pillanatban a plaidet a fejére dobja az illetőnek s aztán jól végig páholja, ami így épen semmi nehézséggel nem jár, mert az a plaidba belé bonyolodva, magát nem védheti. Aztán a plaid ott marad neki, s az ember gyorsan odébb áll. Az így végigvert rendesen még azt sem tudja, hogy ki volt az, aki megütlegelte. Amerikában vannak szerkesztők, kik ezen a módon már — egész plaidgyűjteményre tettek szert.

— A verekedés épp úgy kompromittálná a bárónőt, mint a párbaj, — véle a profeszszor az ő szelid, értelmes modorában, — én más véleményben vagyok. Hirschbein, a „Harang“ szerkesztője, gyáva, hát én nem bánom, akár párbajt, akár plaidet és botot használunk ellene, de csak azért, hogy rá ijeszszünk, s ezáltal becsületbeli nyilatkozatra kényszerítsük.

— Oh, önnek tökéletesen igaza van, — helyeslé Brandau, — az ifjuság, hevességében meggondolatlan, pedig nekünk mindent el kell követnünk, hogy a botrány, melyet Hirschbein kezdett, ne váljék még nagyobbá.

Ezalatt a többi urak valóságos harcziás hangulatba jöttek ; Teiteles egy nagy vonalozóval vivott ott le és fel, Siebeneichen a fogót, mint egy tomahawkot forgatta és Wiedl Philipen gyakorolta magát a plaid-del.

Ekkor visszatért Andréa ; egészen nyugodtnak látszott, amint, ama gyalázó újságlappal a kezében,

lovagjai körébe lépett s leült a profeszszor székére. Mindnyájan várakozásteljesen tekintettek feléje.

— A miért önök úgy bánnak velem, mint valami gyermekkel, — kezdé Andréa, — azért kénytelen voltam magam elmenni s ezt a lapot megvenni. S egy nagyon piquante megjegyzést találtam benne, az ujdonságok közt, mit önöknek föl fogok olvasni.

Ezzel tiszta, csengő hangon olvasta: „New-Yorkból jelentik, hogy ott L. kisasszony, a női emancipatio egyik szónoka s a szabad szerelem buzgó apostola, egy katonaezred parancsnokságáért folyamodott. Ebből látni, hogy a tett mindig egy marad, csak a neve változik; a hajdani Görögországban az ilyen hölgyek a bálvány-templomokba mentek, míg a középkorban kitalálták a szerelmi szolgálatot, s kik a mult században uralkodtak a királyok és népek felett, napjainkban ismét katona-ezredekot komandiroznak, vagy — mi hozzánk még közelebb esik — hirlapokat szerkesztenek.“

— S most nyílt választ várok, egy nyílt kérdésré, — fordult Andréa az urakhoz, — kit illet ez az aljas sérelem?

— Kegyedet bárónő, — felelt gyorsan Brandau, — s mi épen a felett tanácskoztunk, hogy miként szerethetnénk fényes elégtételt nagysádnak, a nélkül, hogy kompromittáljuk.

— Ezt vártam önöktől, — szólt Andréa ragyogó szemekkel, — és köszönöm, köszönöm! Hanem most már ne zárjanak ki tanácskozásaikból. Mit akarnak hát tenni?

— Brandau párbajt indítványozott, — kezdé a profeszszor, — de én az ellen vagyok.

— Helyesen; mert az még feltünőbbé tette volna a dolgot; — szólt Andréa, — legelőször is azt kellene megtudni, hogy ki írta azt az ujdonságot; valami árulót keresni az ellenség táborában.

— Az nem lesz nehéz, — felelt gyorsan Teiteles, — mert ott pénzért valamennyi megvehető.

— Én Froschauerrel kísértem majd meg, — szólt Brandau, — kit véletlenül ismerni tanultam.

— Igen, Froschauer! — kiáltott Wiedl, — ez az igazi „journalishta-schnorrer“, tudatlan, szemtelen, szennyes, henczegő, arcátlan s megvesztegethető.

— Tehát, jöjjön Brandau, s reggelizzen ön gyorsan velünk, — végzé Andréa a tanácskozást, s aztán élve vagy halva, hozza el nekem a zsidólegénykét.

Ezek után mintegy két óra múlva visszatért Brandau, magával hozva a „Harang“ ujdondászát. Froschauer mosolyogva lépett a szerkesztőségbe s bár senki sem nézett rá, ő mégis mély bókokkal hajlongott mindenfelé, s ha akkor valaki megrugta volna, rögtön alázatosan hullt volna térdre. Andréa ekkor kilépett a könyvtárból s azt kérdezte Brandautól:

— Ez az az ember?

— Én vagyok; — felelt szemtelenül a kőczos legényke, — én vagyok: a Froschauer.

— Mennyit kér ön bizonyos közleményekért, melyeket öntől kívánunk? — szólt Andréa.

Froschauer vállat vont, s piszkos körmeivel szivarjáról piszkálta le a hamut, hogy az oda hullt a bárónő ruhájára.

— Hát mennyit kívánjak? Az ár attól függ, vajjon milyen az árú. Mondja meg, mit akar tőlem megtudni?

— Semmi mást, mint hogy ki írta azt az újdonságot? — szólt Andréa, a hirlapot oda mutatva.

— Semmi mást? hisz ez nagyon sok! — jajgatott az ifjonez a legfülszaggaóbb nyafogással az orrán keresztül, — de hisz én azért elveszthetem az állásomat!

— Senki sem fogja megtudni.

— Elhiszem, — vágott bele Froschauer, — ha becsületszavát adja rá.

— Szivesen.

— És hát mennyit ad, ha megnevezem azt, aki írta?

— Tíz tallért! — kiáltott gyorsan Wiedl, ki Andréát fölösleges noblesse-től akarta visszatartani.

— Én nem önnel beszélek, Wiedl ur, — szólt Froschauer ama bántódott szerénységgel, mely a legnagyobb szemtelenséget takarja, — én a bárónővel beszélek.

— Husz tallért, — mondá az.

— Adjon huszonötöt, s az üzlet meg van kötve.

— Jól van, legyen; tehát ki írta?

— Akar olyan kegyes lenni s előbb ide adni a pénzt?

— Hisz ugyis megkapja.

— Kérem előbb a pénzt; könyörgött Froschauer, esdő, meghatott tekintettel, — én tudom miért.

— Itt van hát huszonöt tallér, — mondá Andréa, a pénzt átadva, mit a nemes ifju gyorsan és gyöngéden a szívéhez rejtett. — Nos, hát ki írta?

— Én irtam; — felelt Froschauer.

— Ember! — kiáltá Brandau, és torkon ragadta őt; megfojtotta volna, ha maga Andréa közbe

nem lép s nem menti meg a reszkető, halotthalvány legénykét.

— De hát mit akar? — nyögte Froschauer, — hisz én csak eszköze vagyok annak, a ki fizet. Hirschbein fizet engem s én úgy irok, a hogyan ő akarja. Ha azt mondja: Froschauerka írjon ön lelkesülten, — irok én lelkesülten, ha azt mondja: hidegen, — irok én hidegen, ha azt mondja: Froschauerka, írjon gyalázatosan, — irok én gyalázatosan. Ugy volt tegnap este is, eljött Diamant ur a bankár és adott Hirschbein urnak 100 tallért, hogy azért tépje szét a bárónőt, és eljött aztán Wetterstein gróf s az is aunit adott neki épen azért; és jött egy levélke is Delavigne kisasszonytól, és abban théára hívta meg Hirschbeint; az ilyen théázás ára mindenki másnak szintén 100 tallér, de neki semmibe sem került, csak azt mondta nekem: írja meg nekem ezt az ujdonságot és csak jó gyalázatos legyen, és én voltam gyalázatos és én megírtam az ujdonságot. Higyjék el, hogy nagyon rossz gscheft volt, mert ő 200 tallért kapott s a théát, míg nekem abból csak 2 tallért adott, no — meg egy rossz — szivart. Én ártatlan vagyok, s akár megesküszöm, hogy tőle van az egész ujdonság. Én ártatlan vagyok! — jajgatott ismét Froschauer, — én csak Hirschbein eszköze voltam, mint most a maguk eszköze vagyok.

— Takarodjék, — parancsolá Andréa, — ez minden, mit öntől kívánok, mert ha most felrugnám önt, önnel még ez az érintkezés is megbecselenitene engem.

— Van szerencsém, — fuvolázta az orrán át Froschauer, — mindig szolgálatára állok.

Mikor eltávozott, Wiedl azt inditványozta, hogy

most az egész szerkesztőség testületileg menjen Hirschbeinhez, s őt, mint a lap főnökét s ama gyalázatos támadás előidézőjét kényszerítsék, hogy egy becsületbeli nyilatkozatot adjon nekik.

Ez indítvány minden vita nélkül általános lelkesedéssel fogadtatott.

Midőn a profeszszor és Wiedl beléptek Hirschbein szerkesztőségébe, annak kaján vonásain csufondáros mosoly vonult át, de mikor meglátta, hogy Teiteles, Weinlich, Philip, Perlmutter, Siebeneichen és Brandau is belépnek, akkor aggályosan menekült Frosehauer íróasztala mellé és nagyon hangosan kiáltott a szerkesztőségi szolga után.

E szolga, — egy vállas, erős legény, — oly gyorsan jelent meg, miből látni lehetett, hogy ez az eset nem volt új előtte s már gyakran előfordulhatott. S a „Harang“ szerkesztőségének többi személyzete is, Frosehauerrel számszerint négyen, összecsoportosultak urok és mesterök körül.

Egy ideig a két szerkesztőség, mint két ellenséges hadsereg állt egymással szemben; a hallgatást Hirschbein törte meg.

— Mit kívánnak önök? — kérdé gőgösen.

E pillanatban még erősítést is nyert, mert szobájából előkelő hanyagsággal Delavigne színész nő lépett ki, s szemüvegét fölemelve, azon át fenhéjázó gunynyal nézte végig az „Igazság“ szerkesztőségét.

— Mi azt akarjuk öntől megtudni, Hirschbein ur, — kezdé a profeszszor, mint legidősebb, a beszédet, — hogy az ön lapjának mai számában kire volt czélozva amaz aljas megjegyzés, mely oly kinos feltűnést okozott?

— E végett forduljanak önök Frosehauer ur-

hoz, — felelt Hirschbein egy leereszkedő kézmozdulat kíséretében, — ő adta be azt az ujdonságot.

— Nem, nem! csak engem kérdezzenek! — kiáltá a színésznő, mialatt telt, érzékies ajkai körül diadalmas mosoly játszott.

— Nos, tehát, kisasszony?

— Tehát ama megjegyzés alatt senki más nem volt értve, mint Geiereck bárónő!

— Azaz: — toldá meg Hirschbein a színésznő szavait, — talán általában akként értelmezik, s mi épen nem tartjuk magunkat arra hivatva, hogy ezt megczáfoljuk, mert: vox populi, vox dei.

— Ön tehát beismeri — —

— Igen, és nem.

— Ez annyit jelent, hogy ön a becsstelenségért, mit a világ előtt elkövet, nem akarja elvállalni előtünk a felelősséget? — kiáltá Brandau, remegve az izgatottságtól.

— Miután közvetve beismerte, hogy a bárónőt megbántotta, — kezdé ismét a profeszszor.

— Becstelentül gyalázta! kiáltá Brandau.

— Az istenért, csak botrányt ne, — könyörgött Teiteles, visszatartva az ifjut.

— Azért mi most azt követeljük, — menydörögte Wiedl, — hogy ön lapjában egy becsületbeli nyilatkozatot tegyen közzé, melyet mi fogunk diktálni.

— Az az én elveim ellen volna, — szólt hidegen Hirschbein.

— Még elvekről is beszél a gazember, — fakadt ki Brandau.

— Uraim, én tanukul hívom fel önöket, hogy ez a fiatal ember engem gazembernek nevezett!

— És ismétlem is, hogy gazember! — kiáltá Brandau, — s ha ön elégtételt kíván, kész vagyok — —

— Hallják, — orditozott Hirschbein, — kihivtak engem párbajra! Meg akarnak engem gyilkolni! — ezzel egy revolvert rántott ki a zsebéből s felhuzta rajta a sárkányt; Brandau ekkor rá akart rohanni, de Philip és Siebencichen átfogták az ifjút s kivonszolták magukkal a folyósóra.

— Mi most engedünk az erőszaknak, — szólt a profeszszor, — de az önhöz hasonlók ellen is van még fegyver! — s ezzel az „Igazság“ szerkesztősége távozott a „Harang“ szerkesztőségi irodájából.

Az utczára kiérve, mindnyájan nagyon is érezték, hogy itt most vereséget szenvedtek, s a szégyenérzet egy neme visszatartotta őket, hogy így jelenjenek meg Andréa előtt. Azért Philip indítványát, hogy most ne menjenek haza, némán elfogadták s betértek a journalisztakörbe, hogy ott tanácskozzanak a további teendők felől. De mig utjok a „Harang“-hoz valóságos harezias kivonulás volt, a visszatérés onnan temetési menethez volt hasonló. Sokáig ültek némán a kávéházban, s ottlétüknek az az egyetlen eredménye volt, hogy Wiedl kijelentette, mikép Hirschbein igazi plaid-journalisza.

Végre a profeszszor lassan elsompolygott; a szerkesztőségben sok munka várta; néhány percz mulva Wiedl követte őt, s ismét néhány percz mulva Teiteles. Aztán Weinlich és Perlmutter együtt mentek el, s így utóbb már csak Philip és Siebencichen maradtak ott Brandau mellett, leginkább azért, hogy szükség esetén meggátolják, ha Brandau netalán a „Harang“ szerkesztőségét mind a négy szögletén fel akarná gyujtani. Először is megkísérelték az ifjút vidámabb hangulatba hozni; de Brandau süket maradt tréfáik és kéréseik iránt egyaránt, csak folytonosan mereven nézett ki a

kávéház tükörüveg-ablakán. Egyszerre felugrott s kalapját s botját felragadva, kirohant az utcára.

Philip és Siebeneichen, kik rosztat sejtettek, oly sietve követték őt, a mennyire csak lehetett.

A kávéházzal átellenben oldalt volt a „Harang” nyomdája. E házból látta most Brandau kilépni Hirschbeint, ki görcsösen fogózkodott Wetterstein gróf karjába s nagyon élénk taglejtésekkel magyarázott annak valamit, mire a fiatal uracs nagyon jóízűn kaczagott.

Nyilván azt a jelenetet beszélte el, melyet a „Harang” szerkesztőségében, mintegy két óra előtt játsztak el.

Brandau ekkor egyszerre elállta utjokat s a nélkül hogy köszönt volna, így szólt:

— Hirschbein ur, még egyszer felszólítom önt, hogy ama becsületbeli nyilatkozatot, melyet kívántunk öntől, adja meg.

— Ez az a bolond, ez! — kiáltá Hirschbein, a gróf háta mögé menekülve, — hej! rendőrség, rendőrség!

Ez már mégis sok volt Brandaunak, s fölemelte botját, s bizonynyal a földre sujtja Hirschbeint, ha a gróf lovagostorával fel nem fogja az ütést, s így az csak Hirschbein uj czilinder-kalapját érte, ami is mélyen megsebesítve, legördült a kövezetre.

— Ha ön védelmez egy gazembert, — kiáltá Brandau a grófra, akkor ön is egy becestelen!

— Fiatal ember! — s a gróf fölemelte lovagostorát, de a „fiatal ember” villámgyorsan rántotta azt ki kezéből s az utca közepébe dobta.

E pillanatban értek oda Philip és Siebeneichen, még két katonatiszttel, kik a kávéházból a gróf segítségére siettek s kérték őt, hogy vessen véget az utczai botránynak.

S a tisztek karonfogták a grófot s úgy vitték a kávéházba; Hirschbein halotthalványan, fedetlen fővel követte őket, míg Philip és Siebeneichen hősi kollégájokat kérték, hogy térjen vissza velök a szerkesztőségbe, ami mellett Siebeneichen nem feledte el Hirschbein kalapját harci zsákmányként magával vinni.

Otthon a többieket még mindig csendesen s megalázva találták íróasztalaik mellett. De az általános levertség rögtön épen oly általános örömujongássá változott, amint az utcai esetet Philip elbeszélte, melyet még néhány hősie részletekkel feldiszitve adott elő. Sőt a jó, vastag Philip megesküdött, hogy Hirschbein erősen vérzett, később már egy mélyen tátongó sebet is látott rajta, s ha Andréa ideje korán be nem lép, a „Harang” szerkesztője ott adta volna ki lelkét don Philip elbeszélésében.

— Mi történt? — kérde Andréa oly méltósággal, mely még Fallstaffnak is lehetlenné tette volna a nagyítást.

— Brandau nagyszerti, valóságos hősi tettet vitt véghez, — jelentette Siebeneichen, — ő megtámadta az ellenség fejét, mire az a történelmi „egy halottat” hagyva a csatatéren, megfutamodott. — Ezzel letette Hirschbein kalapját Andréa lábaihoz, ki hiába akart komoly maradni, hogy roszalja ez eljárást, mert végre is hangos kaczagásba tört ki.

Erre Weinlich indítványára, hogy igyanak Brandau egészségeért, bort hozattak s Andréa kocshintott valamennyivel, csupán Brandauval nem, sőt annak közelébe sem ment s tartózkodott reá csak tekinteni is.

Ez általános vigasságban belépett a két katona-

tiszt, kik a grófot a kávéházba vezették, s Brandauval kívántak szólni. Andréa kissé elhalványult, de ott maradt s tekintetét egy pillanatra sem vette le az ifjuról.

— Azért jöttünk, — kezdé az idősb tiszt, — hogy Wetterstein gróf nevében öntől elégtételt kérjünk.

— Szívesen adok minden perczen, — felelt az ifju journalisza.

— Wetterstein gróf tökéletesen meg lesz elégedve, ha ön két tanu előtt magyarázatot ad.

— De én nem leszek megelégedve, — kiáltá Brandau, — mert a gróf a „Harang“ szerkesztőjét megfizette, hogy az lapjában gyalázzon egy hölgyet, kit a gróf személyesen nem mert megsérteni, mivel e hölgy az általános tiszteletet és becsülést a legnagyobb mértékben bírja. Én az ily eljárást ismételve gyávának s beestelennek nyilvánítom, s a grófot ezért, bárhol találom is, meg fogom fenyeíteni, mint egy suhanczot.

— Ez változtat a dolgon, — szólta a másik tiszt, — de mi ez esetben is fel vagyunk hatalmazva — —

— Kérem, menjünk a másik szobába, — vágott szavába Brandau, s egy intésre Philip és Sieben-eichen is követték őket.

— Vivni fognak, — szólta Teiteles, midőn az ajtó bezárult mögöttük.

— Azt én soha sem engedem meg! — kiáltá szenvedélyesen Andréa.

— Most már sokkal tovább ment, hogysem visszaléphetne, — felelt Perlmutter, — s nagysádnak nem szabad őt visszatartani, mert koczkáztatná a Brandau becsületét.

— Azt én nem hiszem, — szólta Andréa.

— Pedig mégis úgy van, bárónő, — erősíté a professzor is.

Andréa az ablakhoz lépett s szép fejét az ablakfára hajtva, hallgatott.

— Pisztolyra mennek, — mormogta Weinlich.

— A Kaukazusba két orosz tiszt ágyukkal vivott, — szólt Teiteles.

— Az mind semmi! — kiáltá Wiedl, — mikor Amerikában voltam, ott akkor locomotivokkal mentek párbajra.

Brandau, ki a két másik urral visszatért, nyugodt, sőt vidám mosolylyal lépett be. A szerkesztőség büszke bámulattal nézett reá, csupán Andréa tekintetében volt szemrehányás, vád, sőt csaknem ellenséges kifejezés.

— Én nem vagyok önnel megelégedve, Brandau, — szólt aztán hozzá, — ön meggondolatlanul járt el, midőn a grófot megbántotta. Ez az ügy nem is méltó arra.

— Hát kinek az ügye méltó arra, hogy egy becsületes ember az életét áldozza érte, ha nem a kegyedé, bárónő? — viszonzá az ifju remegő hangon.

— De hát meg kell annak csakugyan lenni? — kérde halkán a hölgy.

Brandau adós maradt a felelettel. Andréa lassan elfordult tőle s kiment a szobából. S az nap többé a szerkesztőség nem láthatta; bezárkózott hálósobájába, és senkit sem bocsátott maga elé.

* * *

Másnap a reggelinél Brandau, Philip és Sieben-eichen nem jelentek meg. A többi urak némán s

megzavarodva ültek, mintha Borgiának valamely lakomáján lettek volna. Mindnyájan szerették már Brandaut, s most még lelkesült büszkeséggel is tekintettek reá, de egy sem volt köztök, aki ne reszketett volna értte s azért oly nehezen nyeldes-ték kávéjokat, mintha csak petroleum lett volna a csészékben. Andréa nagynénjével sokkal későbbben jelent meg a szokott időnél, s oly halványan s kimerülten nézett ki, mint ki egész éjjel nem alszik. Midőn helyét elfoglalta, senkihez sem szólt, de fejét kezére hajtva, ült ott, mereven maga elé bámulva, s hallgatózni látszott.

— Hol vannak a mai lapok? — kérdé végre.

— Schubert még ma nem is mutatta magát, — felelt Parthénia.

— Bizonyynyal velök szaladt, — susogta Teiteles a profeszszornak.

Ismét egy hosszú, kínos hallgatás.

— Hány óra? — kérdé Andréa.

— Nyolcz elmúlt.

S Andréa ismét aggódva figyelt, de most nem hiába, mert gyorsan közeledő léptek hallatszottak; mindnyájan mondhatlan izgalommal tekintettek az ajtófüggönyök felé, míg Andréa arcza mélyen elpirult, és Schubert rontott be.

— Lőttek egymásra! — kiáltá ragyogó arcczal, — láttam, igazán: lőttek! A gróf megsebesült; először ő lőtt; de Brandau úgy állt, mint egy fal; aztán Brandau lőtt s a gróf úgy elesett, hogy azt hitték, meghalt. A hasába ment a golyó; most vitték épen a palotájába.

Ismét lépések hangzottak; mire mindnyájan felugráltak a székeikről s az ajtó felé tolongtak, csupán Andréa maradt ott állva s egyik kezével az

asztal széléhez fogózva, míg másik kezét görcsösen szoritotta szívére. A mint Brandau belépett, társai körülfogták s csakhogy föl nem emelték nagy örömkömben és bámulatukban. Alig tudott megmenekülni, hogy Andréa közelébe juthasson, ki némán nyujtotta neki mindkét kezét.

— Még mindig elégedetlen nagysád, velem? — kérde Brandau büszke mosolylyal, mely ebben a pillanatban nagyon illett neki. Andréa nem talált szavakat; még mindig erősen tartotta az ifjunak mindkét kezét, s némán vonta le őt a maga melléti székre; míg a többiek zajos kérdéseire Philip és Siebeneichen iparkodtak felelni.

— Oh, ez gyönyörű eset volt! — lelkesült Siebeneichen, — én ehhez foghatót még soha sem láttam. Ennek a Brandaunak valami titkos orosznak kell lennie, mert mikor a gróf rálőtt, olyan arccal fogadta, mintha csak kenyérgolyócskákkal dobálták volna. Admirable! én még az unokáimnak is büszkén fogom elbeszélni, hogy segédje voltam.

— És ennyi hősiességet produkálni üres gyomorral? — rajongott don Philip, — én megkínáltam őt kontuschuwkával, meg egy izletes virschlivel, de ő megvetette mindakettőt, mintegy igazi félisten! Ha én be vagyok csipve, akkor nekem is van bátorságom, de ő éhgyomorral is Bayard.

S így ment ez egyideig, míg Andréa inté-sére bort hoztak, s a szerkesztőség mihamar a leg-vidámabb hangulatba jött.

— Amaz ostoba sértegetés indítója, most már eléggé meg van büntetve, — szólt Philip, kinek a bor mellett bátorsága is egyre nőtt, — s én addig nem fogok nyugodni, míg Hirschbein is ki nem kapja a maga részét.

— S még milyen csufondárosan bánt velünk! —
tevé hozzá Wiedl.

— Én most ismét jó kedvemben vagyok, —
kiáltá Andréa, — azért bizzák önök csak rám
Hirschbein megbüntetését. Érzékenyen kell bün-
hödnie, de azt csak hagyják önök rám.

Az „Igazság“ szerkesztőségében még soha-
sem láttak annyi kedvvel a munkához, mint
ekkor.

— Természetesen ezt az esetet megemlítjük az
ujdonságokban? — kérde Teiteles.

— Ha Brandaunak nincs ellenére; — felelt
Andréa.

— Ki írja meg ez ujdonságot?

— Csak is olyan írhatja meg, a ki szemtanu
volt, — szólt büszke öntudattal Philip.

— Írja hát ön meg Philip, — parancsolta a
főnök, — de kissé elfátyolozva.

— Értem; hogy a törvénynyel semmi össze-
ütközésbe ne jöjjünk, de azért mindenki megért-
hesse, hogy miről van a szó.

A bárónő e nap sehogy sem tudta az irodát
elhagyni, le s föl járt az asztalok között, s e mel-
lett minduntalan kénytelen volt Brandau segítségét
igénybe venni. Majd tüzet kért tőle a cigarettjé-
hez, majd azt a hirlapot kereste, melyre Brandau-
nak épen szüksége volt, s midőn az át akarta neki
nyújtani, nem fogadta el, csak dolgozzék tovább,
s az ifju székének támlájára támaszkodva, annak
vállán keresztül nézett a lapba.

Már dél volt, midőn végre elhatározta magát,
hogy átöltözzék s aztán kilovagoljon.

— Kisérjen el Brandau, — szólt, — az ön
számára is nyergeltetek lovat.

Az ifju elsápadt, hogy aztán rögtön elpiruljon. De a profeszszor tiltakozott.

— Ha valaki, — mondá, — úgy minden bizonynyal Brandau méltó e kitüntetésre.

— Igen; neki szabad a főnökkel kilovagolni, — hagyá helyben a szerkesztőség egyhangulag.

— A hányszor csak a főnök magával viszi, — folytatá a profeszszor, — csak épen ma nem, mert ma egy pillanatra sem nélkülözhetjük.

— Csakugyan, — rebegte Brandau, — tegnap óta annyi munka összehalmozódott.

Andréa könnyedén dobbantott lábával s aztán daczosan távozott. Midőn félóra mulva sötét lovagló ruhájában, fején fátyolos férfi-kalappal s csak egy lovasz által kísérve elhagyá palotáját, akkor még éppen semmi tervet nem alkotott magának Hirschbeinnal szemben, de a mint a sétányon meglátta őt Frosehauerrel sétálni, abban a pillanatban egy gondolat villant meg fejében, oly csodálatosan vidám és kegyetlen is egyszerre, milyen csak egy asszonyi agyban teremhet meg.

Andréa megállította a lovát s egy kegyes fejbólintással üdvözölte Hirschbeint, ki a mint ily váratlanul maga előtt látta a szép, büszke amazont, kezében a lovagostorral, egy merész ugrással a közeli hársfa mellett termett s iparkodott annak széles törzsöke mögé rejtőzni, míg Frosehauer egyszerűen elfutott.

— Ugyan jöjjön elő Hirschbein ur, — kaczagott Andréa, — nem fogom önt bántani.

— Hisz így is beszélgethetünk, — esdett Hirschbein a fa mögül.

— Szavamat adom, hogy nem bántom önt.

— Mit használ nekem a kegyed szava, —

jajgatott Hirschbein, — ha a kis Brandau úgy jár le s fel, mint az ordító farkas s szét akar mindent és mindenkit tépni. Már elkezdte az én ujdonatuj finom czilinder-kalapommal, ami nekem hét tallért kóstált, aztán folytatta a gróffal, ki nekem barátom.

— Brandau el volt határozva, hogy önt is megöli! — kiáltá Andréa, — s mit gondol, ki mentette meg önt?

— Mit gondoljak? ki mentett meg engem?

— Én; — felelt a szép amazon, — én tiltottam meg neki, hogy önt ezentul bántsa, mert most már tudom, hogy ön az egész ügyben ártatlan.

— De igazán tudja?

— Igen, a gróf megfizette Froschauert s ő azért irta azt az ujdonságot. Tehát jöjjön ön elő nyugodtan.

— Tehát jövök én elő nyugodtan, — ezzel Hirschbein elhagyta menhelyét s óvatosan közeledett Andréához. — Szép ló, — kezdé a társalgást, — de nem harap?

— Nem.

— Nem is rúg?

— Nem, — biztosítá Andréa, — s én lépésben fogok lovagolni, s ön elkísér engemet, ugy-e Hirschbein ur? Szeretnék önnel kissé csevegni.

— Nagy szerencse lesz rám nézve.

— Ugyan mondja csak: igaz az, hogy ön nőstül? — kérde Andréa.

— Én? eszembe sincs! — felelé Hirschbein.

— Pedig nekem biztosan mondták.

— Becsületszavamra: nem.

— Tehát Delavigne-t nem veszi nőül?

— Delavigne-t? — bámult Hirschbein, — csak nem teszi fel rólam nagysád, hogy mint egykoron Acteon ő fensége, én is vadászati tárgy legyek az

ilyen sportkedvelő, arisztokratikus uraknak? Nem, bárónő, soha!

— No annak örülök, hogy nem csalódtam önben, — szólt Andréa, — olyan férfinak, mint ön Hirschbein, nincs is arra szüksége, hogy olyan kétes nőknek oda vesse magát; ör! ki válogathat az első parthiekban.

— Én? bámult Hirschbein, — no igen, — igen, — persze válogathatok, — bár a felsőbb körökben mindig vannak némi előítéletek — —

— Azt ön csak képzelem; — vágott szavába Andréa kedves mosolylyal, — lássa, például én, én a legkisebb előítélettel sem vagyok ön iránt, Herr von Hirschbein.

Már nemessé is tesz, — gondolá boldogan a „Harang“ szerkesztője, — nyilván nőül akar hozzám jönni, úgy látszik, hogy a bolondulásig szerelmes belém. De hát vak is voltam én eddig, hogy ezt észre nem vettem?

S erre hevesen kezdett udvarolni Andréának, s midőn az az állatkert kapujánál azzal vett tőle bucsut: „A revoir a színházban!“ — Hirschbein ott maradt állva s elragadtatva tekintett a tova vágató amazon után.

— Szép, felséges asszony! — mormogta magában — és mily gazdag, és mily szerelmes belém, és én, számár, a lapomban szétszakgattam őt!

Este, jóval az előadás kezdete előtt már a színház csarnokában állt Hirschbein fekete öltözetben s kis ibolyacsokorral frakkjának gomblyukában, várakozva Andréára, ki midőn végre nagynénje kíséretében megjelent, követve egy szolgától, s hosszasan utána hullámozó uszályával s hermelinnel szegélyezett palástjában, úgy tűnt fel előtte, mint

valami uralkodónő s most még sokkal elragadóbbnak találta őt, mint délelőtt, mikor lóháton látta.

— Szép, hogy ön megtartotta ígéretét, — szólítja meg Andréa a szerkesztőt, — nyujtsa a karját s vezessen páholyomba.

Hirschbein lelkesülten engedelmeskedett, és a mellett jobbra nézett és balra nézett és mindenfelé nézett, hogy ha látja-e őt most az egész világ. Andréának titkos imádói, a hadnagyok s a fiatal uracsok mind észrevették-e, hogy ő mikép vezeti karján a főváros legbámultabb hölgyét.

S hát még mikor ott ült a vörös bársonyos támlányon a páholyban, egy valódi, meghamisítatlan, a góthai almanachból való előkelő hölgy oldala mellett, akkor kényszerülve érezte magát végtelen kicsinylő megvetéssel nézni le a földszinti jeunesse d'orée-ra.

Delavigne kisasszony csak a harmadik felvonásban vette észre, hogy szövetségese átpártolt az ellenséghez, s míg ijedten tekintett Andréa páholyába, ezalatt egy művészi pausát tartott, melyet Froschauer mint a legművészbibb momentumot emelt ki a színbirálatában. Midőn Andréa a negyedik felvonás után meghívta Hirschbeint magához théára, s czimerekkel ékitett fogatán magával is vitte, akkor a büszke, boldog férfi éppen elért az ő „Sedán“-jához.

A szerkesztőség ez este ama furcsa meglepetésben részesült, hogy az estelit ott tálalták fel számukra az irodában, mivel főnökük — mint Schubert pletykázta — Hirschbeinnal théázott a kis salonban. Erre még furcsább hírek érkeztek. Weinlich a kávéházból — hová a helyi ujdonságok összeszedése végett ment, — egy gazdagon fölémentett történetet hozott haza ama lovaglásról, melyet Andréa délelőtt a fasorok alatt tett Hirschbein társaságában.

Végre Siebeneichen jött vissza a színházból s megesküdtött, hogy Hirschbeint ott látta a bárónő páholyában.

Hirschbein ez idő alatt Andréával szemközt ült a théaasztal mellett; egy ódon szabású fekete frakk volt rajta, melyet még valamely vizözön előtti szabó készíthetett, míg a szép nő karcsú derekára arannyal gazdagon himzett bársony dalmát mellényke borult madame Francine divatterméből. Hirschbein nyaka körül egy láthatatlan hurok volt vetve, melynek végét Andréa kicsiny keze tartotta, s kaczerán mosolygva mindig szorosabban huzta össze.

Alig egy óra múlva már megadta magát Hirschbein élet-halálra.

— Mit szabad reménylenem? — kérdé.

— Mindent; — susogá Andréa, — de ön maga állított válaszfalat közénk a világ előtt, pedig a világ ép oly gonosz, mint erényes.

— Értem; kegyed azt a rút hirlapi megjegyzést érti.

— Igen.

— Én oly férfi vagyok, — nevetgélt Hirschbein, — ki e válaszfalat le tudom rontani.

— Oh, tegye azt, kedves Hirschbein.

* * *

Másnap a szerkesztőség duzzogva neheztelt bájos főnökükre, ki ma még vidámabbnak s elégedettebbnek látszott, mint bármikor. De az urak duzzogtak a reggelinél és az irodában is. Mintegy tíz óra lehetett, midőn ama szoba ajtaja, hol Wiedl éppen egy vezérczikk felett fujt, megnyílt s azon először Froschauernek fekete fürtözött feje s aztán ő maga is egész személyiségevel megjelent.

— Van szerencsém, — beszélt az orrán keresztül, — jó reggelt kívánni.

Senki sem nézett rá, de az legkevésbé sem bántotta a „journalista schnorrer“-t; oda ment a Wiedl íróasztalához, s az ott lévő szivarokból kiválasztott egyet magának.

— Szemtelen! — nem szégyenli magát? — kiáltott rá Wiedl.

— De hát már miért szégyeneljem magamat? — kérde a legényke, — ha elkezdeném magamat szégyenelni, annak nem lenne se hossza, se vége; azért inkább el sem kezdem.

— Mi önt itt mindannyian megvetjük. Hogy tudja meg! — szólt Wiedl.

— De hát miért is ne vetnének meg önök, ha ráérnek? — felelt Frosehauer, ki Wiedl szivarára rágyujtott; — nekem még arra sincs időm, hogy önökkel beszéljek, Wiedl ur.

— Takarodjék!

— De kihez beszél ön? Én nem beszélek önnel, én a bárónőhöz jöttem.

— Takarodjék! — mennydörögte Wiedl, az ajtóra mutatva; Frosehauer csufondárosan kiment s a másik ajtón azonnal bejött.

Wiedl épen amerikai módon akart a szemtelen legénykével elbánni, de akkor bejött Schubert, és Frosehauer „urat“ a bárónő szobájába kérte.

— Mit mondtam önnek, — kiáltá Frosehauer Wiedlre, — hogy én önnel nem is beszélek, én látogatásra jöttem a bárónőhöz s elhoztam egyuttal neki a „Harang“ mai számát, melyben a tegnapi vádat visszavonjuk. Servus, urak!

Erre, a legnemesebb érzelmeiben sértett, szerelmes szerkesztőségnek a méltatlankodása s boszú-

sága a legmagasabb fokra hágott. S az urak minden oldalról mint bőszült oroszlánok úgy törtek elő, s egymásnak hatalmas, szent esküket esküdtek, még ma elhagyják valamennyien az „Igazság“ szerkesztőségét.

— Inkább koldulni, mint Hirschbeinnal s Froschauerrel ezüst tányérokról enni, — kiáltá Philip.

— Együtt maradunk s egy új lapot alapítunk, — tanácslá a profeszszor.

— Mindenekelőtt itt in corpore lemondunk, — szólt hevesen Wiedl.

— S én leszek az első, ki távozik, — vágott bele Brandau.

— Igen, heros, ön legyen az első, — hagyá helyben Siebeneichen.

S alig távozott el Froschauer (gazdagabban öt tallérral) Andréa szobájából, — belépett Brandau, halványan, lázasan, égő szemekkel, s távozását jelentette főnökének.

Andréa bámulva nézett rá.

— Én örültem meg, vagy ön, Brandau? — szólt végre szép szemöldjeit sötéten összevonva.

— Magyarázattal tartozom kegyednek bárónő, — felelt az ifju erőltetett hidegséggel, — de itt olyan valami történik, mit én nem értek, s mi sérti az én érzületeimet.

— Oh, ön féltékeny, Brandau.

— Ha az kegyedet mulattatja — igen.

— Hát elfeledte ön, hogy én boszút akarok állni Hirschbeinon?

— S a mellett saját jó hírét veszélyezteti.

— S ön nem veszélyeztette-e az életét? — szólt komolyan, sőt szemrehányón Andréa, — pedig az pótolhatlan lett volna, míg én, ha jó hire-

met veszélybe is hozom, legyen ön meggyőződve, Brandau! — hogy képes leszek azt ismét fényesen helyreállítani. Ön most igazán fájdalmat okozott nekem, Brandau.

— Bárónő!

— Oh, ne nézzen ön rám oly tragikusan! — kiáltá Andréa, egyszerre visszanyerve minden vidámságát. — Hisz ön nem is tudna rám haragudni! — s erre nevetett és nevetése mint vidám pacsirtadal hangzott a szobában.

— Kegyed nem tudja, mennyit szenvedtünk mi mindnyájan tegnap óta, — kezdé Brandau, — s én — ekkor az ifju elakadt.

— S ön leginkább.

— Ki mondja azt?

— Ön leginkább szenvedett, Brandau, — folytatá Andréa elragadó szívélyességgel, — mert ön úgy a szivéből jó hozzám. De lássa, ön megérdevelte azt a szenvedést, azért a rút kétkedésért. Hát oly nehezen lehet engem megérteni, Brandau?

— Oh, én már meg nem értek semmit, semmit! — kiáltá az ifju, — s magamat legkevésbbé értem.

És ismét felhangzott Andréa nevetése, mint a tiszta, vidám pacsirtadal.

* * *

Midőn Hirschbein aznap este Andréa szobájába lépett, káprázva állt meg a pazar, csábos, előkelő kép előtt, mely ott szemei elé tárult s a különben oly bőbeszédű journalista nem talált szavakat bámulata kifejezésére.

Egy kis szobában, melyet a felhőként alácstüggő

fehér atlasz- és csipkefüggönyök egész sátorrá alakították át, s melynek pallózatát egészen elfödte a pehelyszerű fehér szőnyeg; egy kis ottománon ült, vagy inkább feküdt Andréa; e kis ottomán jeges-medvebőrből művészileg akként volt alakítva, hogy az óriási állat mintegy vinni látszott a szép hölgyet, mint Dionysus párducza Ariadnét. E tündéri lakhely urnője fehér atlasz ruhába volt öltözve, melynek redőzete a legkisebb mozdulatnál, mint a holdfény, úgy hullámozott, fénylett és reszketett; s ez öltözetre hanyagon volt vetve egy fejedelmi piros bársonypalást, császári hermelinnel bélelve és pazarul prémezve Dús szőke haja gyöngyökkel átfonva s nyitott fürtökbe bontva le, mint forró napsugár omlott alá a piros bársony felöltőre s a duzzadó, hófehér prémezetre.

— Nos, Hirschbein, mi jót hoz ön? — kérde Andréa, semmit sem változtatva keresett, kaczer helyzetén.

— Olvasta nagysád az én mai lapomat, — felelt az, még mindig az ajtóban állva, — lerontottam már a válaszfalat?

— Még nem egészen, — mosolygott Andréa.

— Hogy értsem ezt, bárónő? — kiáltá Hirschbein közelebb lépve, — hát nem írtam hymnust a nagysád dicsőítésére?

— Jól van; de azt mondják ám, hogy azon estén, mikor az a galád megjegyzés jött az ön lapjában felőlem, ön akkor Delavignenél théázott.

— Hát mért ne théáztam volna, ha jó volt az a théa?

— De engemet ön e théázás által megsértett az érzelmeimben, — felelt Andréa, — s önnek ezért büntetést kell kiállni, melyet én szabok önre.

— Oh, csak mondja ki az ítéletet, — sohajtá Hirschbein epedőn felforgatott szemekkel.

— Tehát — —

— Ah, mily szép a bárónő, mily finom, mily nobel, — szólt Hirschbein, ezalatt egészen odalépve az ottománhoz, s a lecsuszott palást hermelinjét simogatva, ott, hol a jegesmedve lábát borította; — valóságos igazi uralkodónő! egy királyné! egy czárnő!

— Épen ilyen hatással akarok lenni önre, — válaszolt Andréa, mialatt kis lovagostorát vette fel, mely előtte feküdt a szőnyegen s e mozdulatnál atlaszruhájának ragyogó szegélye felesúszott s látni engedé a hermelinnel prémelt, piros bársony papucsos, kicsiny lábát.

— Ah, mily bájos!

— A lovagostorom?

— Nem, ez a kis láb, melyet szeretnék megcsókolni.

— Tehát beszéljünk az ön büntetéséről, — vágott szavába Andréa, kaczer számítással felhasználva a kedvező pillanatot.

— Igen, beszéljünk arról, — szólt epedőn Hirschbein.

— Tudja ön, mit akarok én önnel tenni?

— Sejtelmem sincs.

— Meg fogom önt korbácsolni.

— Korbácsolni? — kérdé Hirschbein tréfálva, — az nagyon mulatságos lesz.

— Épen azért; — szólt gyorsan Andréa föl-emelkedve, és szoborszerű szép karját a hermelin havából kivonva mutogatta. — Én huszonöttször ütök önre, s a huszonötödik ütés után — —

— Nekem adja a kezét, — kiáltá Hirschbein, — s én kikeresztelkedem!

— Önnek adom a kezemet.

Hirschbein a finom kis lovagostorra nézett, melylyel az a csodaszép, arisztokratikus kezecske oly bájos könnyedséggel játszott.

— Ezzel az ostorral nem is fájna!

— Ezzel nem is fájna, — bizonyítá Andréa.

— Én hát kész vagyok.

Andréa felugrott, s gyorsan hozott egy jó vastag, erős selyemzsinórt, s Hirschbein alig vette észre s már a kezei szorosan össze voltak kötve a hátán.

— Ez nagyon mulatságos! — kiáltá.

— Még mulatságosabb is lesz, — szólt a szép hölgy, — így ni! s most térdeljen le szépen.

— Tehát huszonöt ütést, — szólt Hirschbein, mialatt kissé ügyetlenül esett térdre.

— Ne feledje el, hogyan szól a szerződésünk, — ismételte a bárónő, — mikor a huszönötödik ütést is megkapta ön tőlem, akkor az öné vagyok.

— Akkor ön az enyém; — szólt Hirschbein, — kezdje csak el, mennél előbb.

— Andréa ekkor eldobta a kis lovagostort s a kandalló párkányáról egy kutyakorbácsot vett elő.

— Gott über die Welt! — kiáltá Hirschbein, — csak nem akar engemet azzal a korbácscsal büntetni?

— De igen, épen ezzel a korbácscsal, — felelt nevetve Andréa s nevetése ép oly csábosan, mint kegyetlenül hangzott; — ez kutyakorbás, s én külön az ön számára vettem.

— De már akkor megszűnik minden tréfa, — jajgatott Hirschbein.

— Hisz nem is tréfából, de egész komolyan fogom önt megkorbácsolni, kiáltott Andréa, s visszadobta a nehéz palástot, s kérlelhetlen erővel suhogtatva feje fölött a korbácsot, míg sötét szemeiből a

kielégített boszú, guny, öröm s elégtétel csillogott. Hirschbein minden ütés után keservesen ordított, de aztán a szép nőre s fényes, gazdag megjelenésére tekintett, s ismét csak tűrte jajgatva a csapásokat.

Andréa, hangosan olvasta az ütések számát, mit a mellékszobából egy viszhang ismételt, mely csodálatosképen egészen Teiteles krákogó hangja volt.

— Husz! — kiáltá Andréa, — azt hiszem, hogy jövőre óvakodni fog ön olyan megjegyzéseket írni. Huszonegy! Delavigne théáját drágán kell önnek megfizetni. Huszonkettő! vajon a gróf megfizeti-e önnek ezt az ütést?

— Oh! oh! oh! — nyögte Hirschbein, — már csak három van hátra.

Andréa kaczagva emelte magasra a korbácsot.

— Huszonhárom! mily édes lehet az önnek, hogy én önt megkorbácsolom. Huszonnégyszor! s ekkor abba hagyta.

— Nos? nos? — kiáltá Hirschbein, — már huszonnégyszor rám esapott; gyorsan még azt az utolsó ütést is.

— Nem, Hirschbein ur, az utolsó ütést soha sem fogja megkapni; — s Andréa eldobta a korbácsot.

— És miért nem?

— Azért, mert egyezségünk úgy szól, hogy huszonötödik ütés után — — érti most?

— Gott über die Welt! — ordított Hirschbein fölugorva, s összekötött kezeivel mint egy örült tánczolt le s fel a szobában, — én bele mentem a törbe! én vagyok valóságos áldozatbárány! Mit bárány? valóságos számár vagyok! De én magát feladom, bepanaszlom, és a törvény kényszeríteni fogja, hogy megadja nekem a huszonötödik ütést is!

— Hiába fog panaszkodni, — szólt Andréa büszkén, — mert egyezségünk világosan szólt; és aztán ön ezt a fenytést megérdemelte; azonfelül vannak tanuim is, kik szükség esetén az egész világnak el fogják beszélni, hogy mily nevetségesen szomorú szerepe volt itt önnek. — Ekkor szét nyitotta az ajtófüggönyöket s a mellékszobából kaczagva vonult be az összes szerkesztőségi személyzet, míg Andréa is velök nevetett.

— Én hangosan számítottam a csapásokat, — szólt Teiteles komolyan.

— Mi is, valamennyien; csak huszonnégy ütés volt, — kiálták az urak.

— Az egység semmivel sincs megsértve, — erősíté a professzor.

— Nos, Hirschbein ur, — fordult ekkor Andréa a „Harang“ szerkesztőjéhez, ki még mindig megkötözve állt előtte, mint valami bűnös, — én most választani hagyok önnek: vagy megelégszik ön ennyivel, vagy pedig ez az eset holnap ott áll a lapban.

— Megelégszem ennyivel, — mormogta Hirschbein tökéletesen megsemmisülve.

Erre Philip és Weinlich elvezették őt, s kötelekeitől megszabadítva, kegyesen elbocsátották.

— És most önnel lesz még számadásom, Brandau, — fordult ekkor lángoló arczezal s ragyogó szemekkel Andréa az ifjuhoz. — Ön is büntetést érdemelve, először azért az utczai botrányért, aztán meg a gróffal való párbajaért s végre a féltékenységeért. Ön engem kompromittált; igen, igen! kompromittált, s most hogy fogja azt jóvá tenni? — S Andréa e pillanatban oly büszkén, előkelően s magasztosan állt az ifju előtt, hogy Brandau úgy érezte, mintha ő volna a büntetésre legméltóbb gonosztevő a földön.

— Mindent jóva fogok tenni, — susogta, mi-
alatt szép, férfias arcza halotthalvány lett, s mint
egy rögtöni gondolattól megragadva, elrohant.

Andréa egy pillanatig meglepetve, állva maradt,
de aztán mondhatlan rémülettel sietett utána.

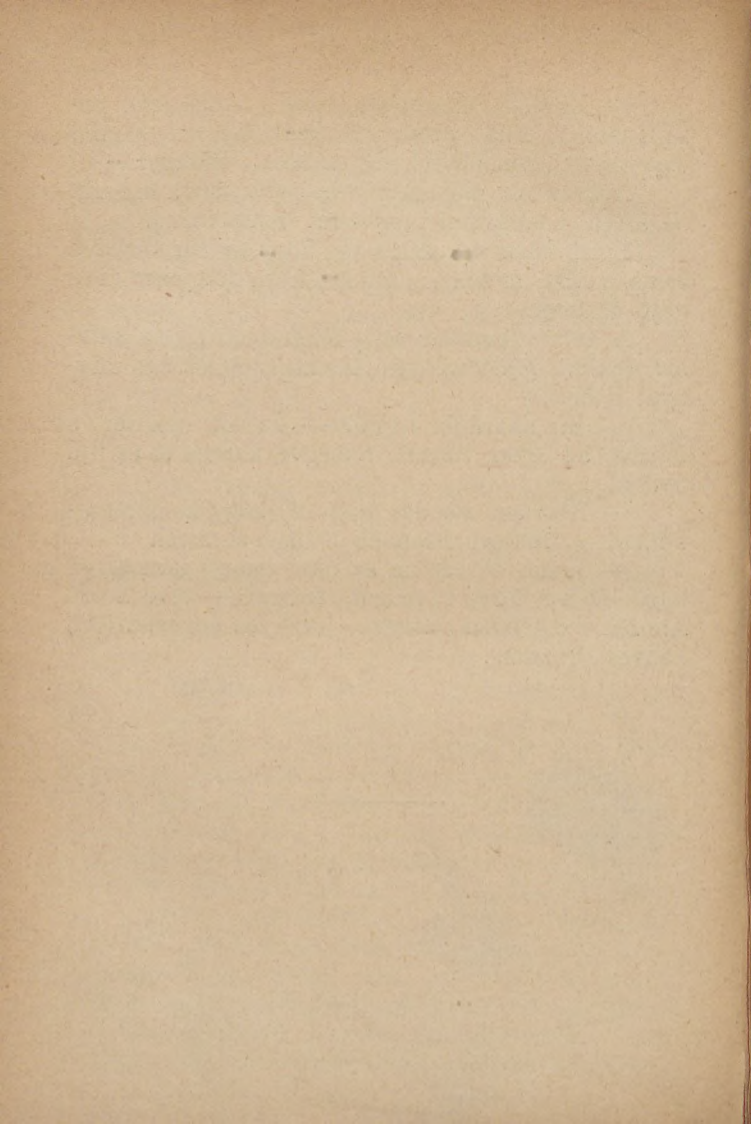
Épen jókor érkezett meg, hogy az ifju karjaiba
vesse magát, midőn az a homlokára irányzott piz-
tolyt elsütötte.

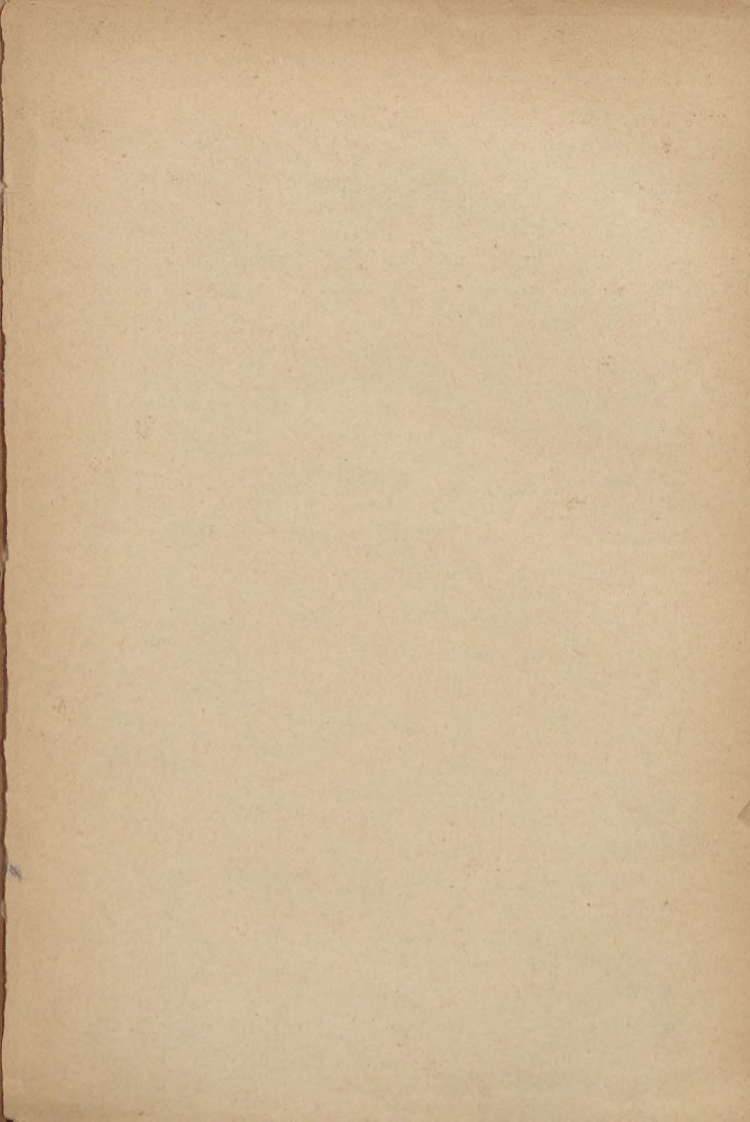
A golyó Brandau válla felett ment el, s a kály-
hát diszitő fűszöntvényü Ámornak mind két szár-
nyát letörte.

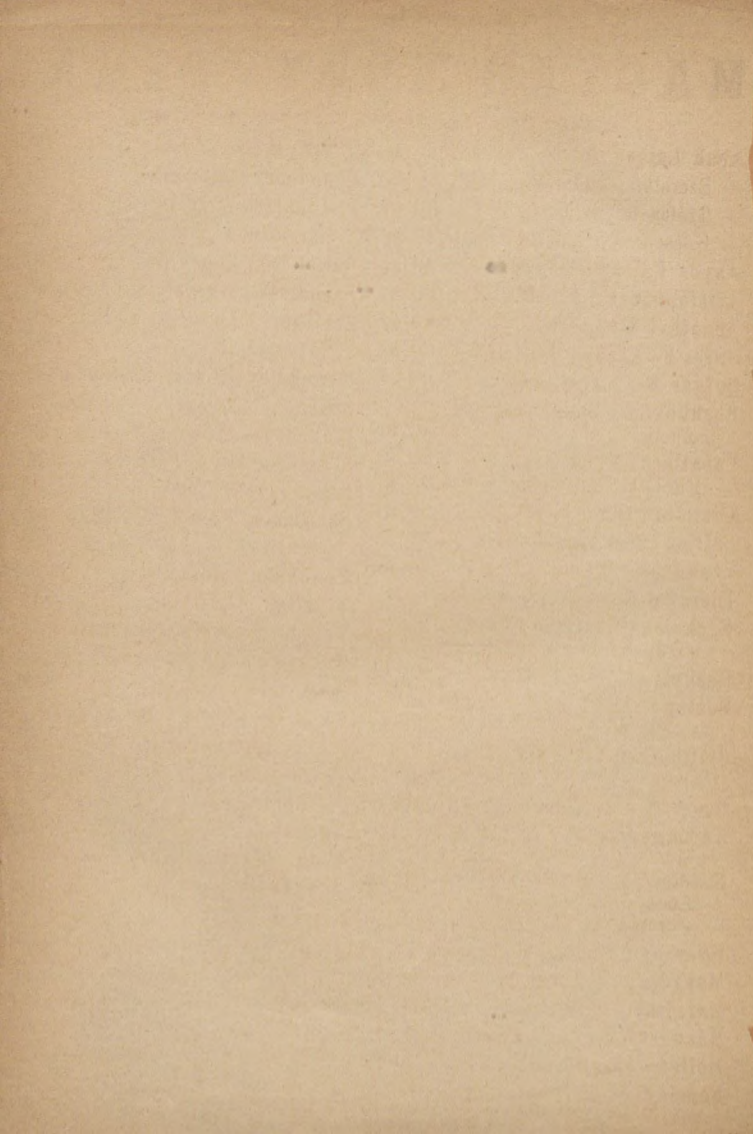
— Mit akart ön tenni? — kiáltott Andréa, s
feledve az egész világot, remegve karolta át az ifju
nyakát.

— Hisz azt mondta kegyed, hogy kompromit-
táltam, — rebegte Brandau boldog zavarral.

— Igen; de ezt ne az által akarja jóvá tenni,
hogy főbe löjje magát, hanem — tevé hozzá
Andréa érzékenyen suttogva — vegyen engem nőül,
kedves Brandau!

MAGYAR KÖNYVESHÁZ. 7

Egyes füzet ára 20 kr., kettősé 40 kr., stb.

Abafi Lajos: Mikes Kelemen	60 kr.	Obornyik beszélei	20 kr.
— Szerelmi népdalok	40 kr.	Phaedrus aesopi meséi	20 kr.
— Tréfás népdalok	40 kr.	Pontmartin: D' Aurebonne	
— Göcseji népdalok	40 kr.	marquisné	20 kr.
Ányos Pál költeményei	40 kr.	Rényi R.: Petrarca	20 kr.
Aristophanes: A békák	20 kr.	Sacher-Masoch: Holdas éj	20 kr.
Arnóthi: A föld alatt	60 kr.	Schiller: Don Carlos. Ford.	
Bayer F.: Czuczor Gergely	20 kr.	E. Kovács Gy.	1 frt 20 kr.
Bolgár M.: A régi arabok	20 kr.	Sealsfield: Túlvilági adósság	20 kr.
Brankovics: Shakespeare jel-		Sheridan: A rágalom iskolája	40 kr.
lemképei	40 kr.	Simiensi: A visszatért	20 kr.
Caballero: Elbeszélések	20 kr.	Struensee G.: A Wallisból	20 kr.
— Előítélet és felvilágosodás	40 kr.	Szana: A két Kisfaludy	40 kr.
Castelar: Byron élete	60 kr.	Szathmáry K.: Képek a közép-	
Collins: Két beszély	20 kr.	korból	40 kr.
Czakó Zs.: Leona	20 kr.	Tennyson: Enid	20 kr.
Éjszaki K.: A cydoni alma	60 kr.	Tibullus elegiái	60 kr.
Eckmann-Chatrion: Francia		Tolnai: Somvári Fényes Ádám	20 kr.
életképek	20 kr.	Torkos L.: A kigyóbőr	40 kr.
Gaskell: Mély titok	40 kr.	Tóth Ede: A tolong	40 kr.
Gozlan: A ki egy halottba		— A falu rozsza	40 kr.
szerelmes	40 kr.	— A kintornás család	40 kr.
Grillparzer: A szegény mu-		— A névtelen hősök	40 kr.
zisikus	20 kr.	— Költeményei	40 kr.
Irmei F.: Az aranypróba	40 kr.	Tóth Kálmán: Irka-firka	60 kr.
Kerekgyártó E: Tompa Mi-		Tóth Lőrinc: Sötét időkből	40 kr.
hály	60 kr.	Turgenyev: Az óra	20 kr.
Katona József: Bánk-bán	60 kr.	— A fatalista	40 kr.
— Luca széke	20 kr.	— Boldogtalan	40 kr.
— Jeruzsalem pusztulása	40 kr.	— Három találkozás	20 kr.
Kvassay: Megtörték egymást	40 kr.	— Költemények prózában	40 kr.
Makróczy: Becsület szegénye	60 kr.	Vahot Imre: Petőfi emlékezete	40 kr.
Margitay D.: Föltámadás után	60 kr.	Váradi A.: Szív örvényei	20 kr.
Márkus József: Egy ballépés	40 kr.	Virághalmi F.: A cserepár	
Moller: Arany Tetemre hívása	20 kr.	naplója	60 kr.
Neményi A.: Kortörténelmi raj-			
zok. 2 kötet	1 frt 60 kr.		

NEMZETI KÖNYVTÁR.

Magyar írók népszerű kiadása.

Szerkeszti: ABÁFI LAJOS.

E diszes kiállítású s magyarázó jegyzetekkel és életrajzokkal ellátott vállalatból megjelentek eddigelé:

Szemere Miklós összes művei	
3 kötet	4.80
Czakó Zsigm. összes művei	
I. kötet	2.—
Kazinczy Ferenc: Pályám emlékezete	1.50
— összes költeményei. 2 kötet	2.40
— Erdélyi Levelek	1.80
— Magy. Pantheon. Életrajzok	1.50
Mikes Kelemen: Mulatságos napok	1.20
— Törökországi Levelei	1.80
Kármán József művei. 2 köt.	2.60
Vitkovics Mihály művei. 3 kötet	2.80
Zrinyi Miklós: Szigeti veszedelem	1.20
Dayka Gábor költeményei	1.—
Csokonai Mihály művei. Bevezető kötet	1.60

Dugonics A.: Bátori Mária	1.40
Katona József összes művei	
3 kötet	4.20
Sárosy Gyula összes művei	
3 kötet	4.20
Vajda János összes költeményei 2 kötet	3.—
Gaal József: Szirmay Ilona. Történeti regény	2.—
— Alföldi képek és humoros rajzok	2.—
— Történeti beszédek	2.—
Beöthy László: Goldbach & Comp. Regény	1.40
Vahot Imre emlékiratai és Petőfi Sándor emlékezete	2.—
Balogh Zoltán összes művei	
3 kötet	4.20

Minden kötet külön kötve is kapható, a bekötést (barna vászonban, piros metszéssel) 60 krral számítva.

A 36 kötet egyszerre megrendelve, havi részletfizetésre is kapható, olyformán, hogy a megrendelésnél fűzött példányra előre fizetendő 7 frt, havonként pedig 4 frt; kötött példányra előre fizetendő 10 frt, és havonként 5 frt; azaz: 7 frt, illetőleg 10 frt lefizetése s kötelező nyilatkozat beküldése mellett azonnal szállítjuk az összes megjelent köteteket.

A ki pedig az egésznek árát egyszerre lefizeti, a fűzött példányt 52 frt 80 kr. helyett csak 40 frtért, kötött példányt 47 frt 40 kr. helyett csak 55 frtért kapja.

E 36 kötetre terjedő csinos könyvtárt tárcacikkekben behatóan ismertették a Pesti Napló, Egyetértés, Fővárosi Lapok, Pesti Hírlap, Pester Lloyd stb., kiemelve annak nagy fontosságát. A »Pesti Napló« pl. hangsúlyozván »a vállalat nagy irodalmi, sőt nemzeti jelentőségét« így folytatja: »olesósága, diszes kiállítása és a felvett írók nagy neve egyaránt utat nyithat neki a művelt magyar közönség minden rétegébe. Gazdag és becses olvasmányt találhat benne minden művelt ember, a ki a nemzeti irodalom multja és a magyarság szellemi fejlődése iránt érzékkel viseltetik.«

WILLIAM W. KELLY

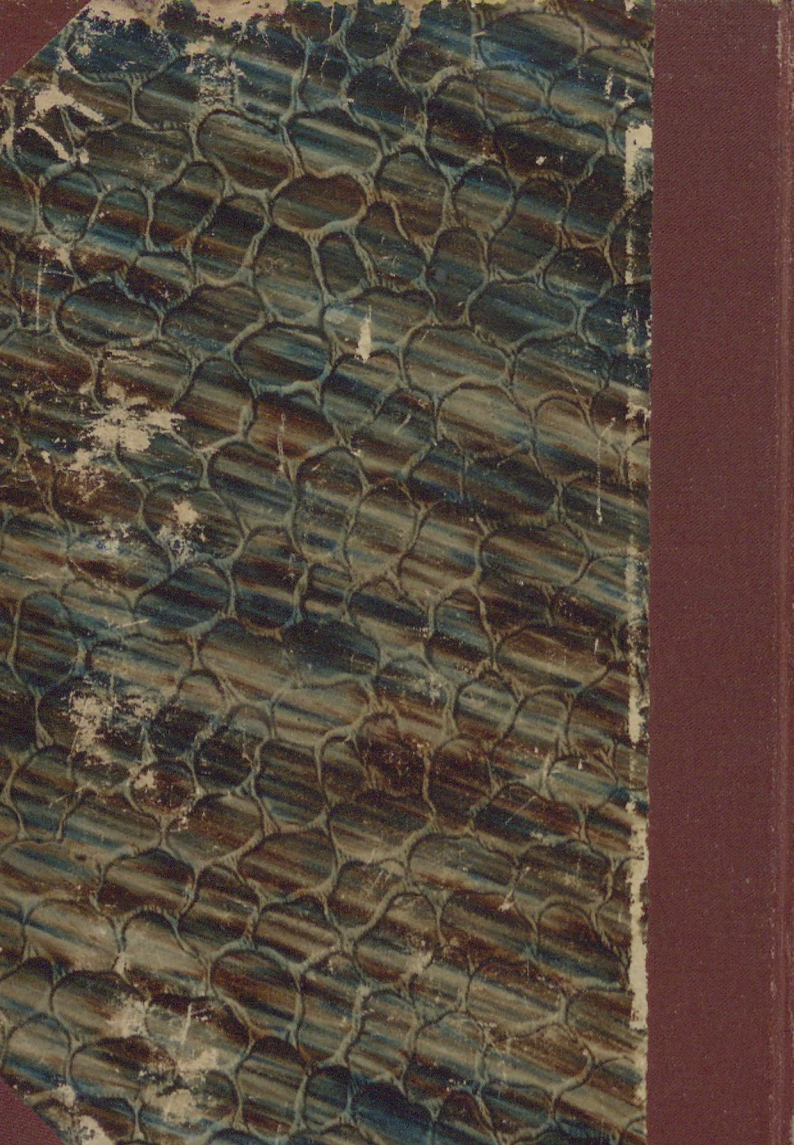
1880

REGISTERED

12, 13 57 59 62 94
131

MTA
KIK

226. 195

MAGYAR
KÖNYVESHÁZ.

13.